Cum să speli bani europeni / OZN în documentele oficiale

ROMÂNIA Newsweek®

ANUL DEZINFORMĂRII

Care sunt publicațiile americane care au răspândit cele mai multe teorii ale conspirației în 2020.

BIBLIOTECA ALEPH

5 948494 000029 21113

ANUL 4 ■ NUMĂRUL 113 ■ PREȚ: 14,90 LEI ■ 12-25.02.2021

SUNTEM

2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE

ÎMPREUNĂ SUNTEM

KISS FM

#

Conform studiului de audiență realizat în perioada 31 august - 13 decembrie 2020 de IMAS - Marketing și Sondaje și MERCURY RESEARCH S.R.L., la nivel național, KISS FM este ascultat zilnic de 2.292.500 de persoane și este lider de audiență în România de 12 ani consecutiv. Vă mulțumim!

Newsweek ROMÂNIA

12-25.02.2021 _ ANUL 4 _ NR.113

Apare bilunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 26 februarie 2021

SUMAR

Periscop

06 **Justiție greșită**
De ce nu sunt pedepsiți cei care neagă Holocaustul

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Vrem spitale noi. Dar nu ne va ajuta la nimic

11 ION PETRESCU
Joe Biden vrea întărirea și revigorarea NATO

Periscop

12 **Afaceri trucate**
Cum să speli bani europeni. La propriu

16 **Salubritate**
Baronul Dumitrescu i-a dat tot gunoiul din Prahova lui Prigoană

20 **Rețele sociale de făcut bani**
Facebook și Google datorează miliarde de dolari ziariștilor

24 **Educație**
Școala românească, sub cea din Ungaria, Polonia și Cehia

Internațional

28 **Putere și democrație**
Ce facem cu China?

32 **Război fără pace**
Zece ani sângeroși de la primăvara arabă

Dosar

38 **Anul dezinformării**

Magazin

44 **Conflict**
Bătălia pentru Stadionul de Rugby „Arcul de Triumf"

50 **Univers**
OZN în documentele oficiale

56 **Tehnologie**
CES 2021

58 **Auto**
BMW M440i xDrive
Filosofia coupé-ului

Calendar

62 „Î" devine „â". „Sînt" devine „sunt"

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ **Cătălin Prisacariu**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Editor _ **Flavia Drăgan**
Editor _ **Adina Mutăr**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Contributori _ **Cristian Diaconescu, Iulian Fota, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
ipc Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

CANBERRA, AUSTRALIA

Balena cerului și tatăl ei

Skywhalepapa este umflat pe pajiștea din fața Parlamentului australian, alături de originalul Skywhale. Cele două baloane cu aer cald sunt creația artistei Patricia Piccinini. Skywhalepapa este înalt cât un bloc de șapte etaje.

FOTO: TRACEY NEARMY/GETTY IMAGES

VH-100

POLICE

arena

SIENTE
PRODUCE
CONSUME

YANGON, MYANMAR

Lovitură și contralovitură

Poliția blochează drumurile cu sârmă ghimpată pentru a opri un protest masiv al populației împotriva loviturii de stat dată de armată pe 1 februarie.

FOTO: AUNG KYAW HTET/SOPA IMAGES/ LIGHTROCKET VIA GETTY IMAGES

EL ALTO, BOLIVIA

Medicină scoasă la târg

Un vraci bolivian, îmbrăcat într-un costum tradițional, dar cu mască de protecție modernă, vinde produse medicinale tradiționale boliviene, la un târg din El Alto.

FOTO: GASTON BRITO/GETTY IMAGES

TOKYO, JAPONIA

Viteză în apă

Kosuke Hagino, în dreapta, înoată spre victorie în proba de 200 de metri individual, la Japan Open, de la Centrul Acvatic Toky.
În stânga e rivalul său, Daiya Seto, care a terminat pe locul opt.

FOTO KYODO NEWS VIA GETTY IMAGES

JUSTIȚIE GREȘITĂ

De ce nu își pedepsește România negaționiștii

4 persoane au fost trimise în judecată în ultimii 5 ani pentru infracțiuni legate de negarea Holocaustului, constituirea de organizații fasciste sau folosirea acestor simboluri în public. Condamnați definitiv, nici măcar unul.

DE LA FINELE ANULUI TRECUT, ODATĂ CU ASCENSIUNEA formațiunii Alianța pentru Unirea Românilor (AUR) pe scena politică românească, s-au înmulțit discuțiile în spațiul public despre Mișcarea Legionară și vinovăția lui Corneliu Zelea Codreanu, în condițiile în care mai mulți membri AUR, unii dintre ei proaspeți parlamentari, au avut poziții publice în care scuzau sau apărau mișcarea fascistă interbelică.

Consultarea datelor publice privind infracțiunile prevăzute de Ordonanța 31/2002, care interzice promovarea organizațiilor cu caracter fascist, legionar, xenofob, simbolurile, faptele și promovarea cultului persoanelor vinovate de crime de război și genocid, ne arată că societatea românească tolerează încă faptele sancționate de această lege.

Astfel, din cele 65 de dosare pe care le-au avut deschise în 2020, procurorii au soluționat doar 23 – dintre care unul singur prin trimitere în judecată, 17 prin clasare și cinci prin renunțare la urmărirea penală.

În ultimii cinci ani, doar patru persoane au fost trimise în judecată pentru infracțiuni din această sferă, conform informațiilor transmise de Ministerul Public, la solicitarea *Newsweek România*.

Cazul lui Vasile Zărnescu, fost ofițer superior în Serviciul Român de Informații (SRI), ar putea stabili un precedent: este primul condamnat, în primă instanță, la un an și o lună de închisoare cu amânarea pedepsei, pentru negarea Holocaustului.

Pe de altă parte, tot la începutul lunii februarie, o altă instanță a admis cererea procurorului de renunțare la urmărirea penală pentru Șerban Suru, care se intitulează șef al Mișcării Legionare. Acesta scrie la mai multe site-uri care păstrează vie memoria legionarilor, se fotografiază executând salutul fascist și organizează comemorări la Tâncăbești, unde a fost omorât C.Z.Codreanu.

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

Cei mai mulți negaționiști nu acceptă Holocaustul românesc

Negaționiștii români din ultimii 30 de ani sunt de două tipuri: cei care susțin că a existat Holocaust, dar nu pe teritoriile românești, și că autoritățile românești nu au fost în niciun fel implicate în exterminarea evreilor, și cei care susțin că nu a existat Holocaust – dar doar când citează autori străini, a explicat Alexandru Florian, directorul Institutului pentru Studierea Holocaustului în România „Elie Wiesel", într-un interviu pentru *Newsweek România*.

„Nu vom regăsi în comunicarea publică actori care să transmită mesaje de tipul «nu a existat Auschwitz» sau «nu au fost camere de gazare» decât în măsura în care se preiau texte și autori din străinătate. Mesajul actorilor români – intelectuali, oameni politici, jurnaliști sau istorici – a fost de negare a existenței Holocaustului în România, în sensul că pe teritoriul României de astăzi evreii ar fi fost supuși unui proces de exterminare fizică sau că guvernul Antonescu și instituțiile din subordine ar fi fost responsabile de evenimente precum Pogromul de la Iași, exterminarea evreilor din Basarabia și Bucovina ori deportarea populației evreiești din România în Transnistria", a explicat istoricul Alexandru Florian.

În ceea ce privește intensitatea mesajului negaționist, ordonanța de urgență din 2002 (OUG 31/2002), dată în timpul Guvernului Năstase ca un semn că România îndeplinește unul din standardele necesare pentru aderarea la NATO, a produs practic o falie în difuzarea în spațiul public a acestui tip de mesaj, a mai arătat directorul Institutului „Elie Wiesel". Alexandru Florian a remarcat că, după 2002, „nu a dispărut mesajul negaționist, dar crearea Institutului „Elie Wiesel" în 2005 și faptul că Institutul își asumă ca o componentă implicită promovarea memoriei victimelor Holocaustului și urmărirea modului în care se vorbește despre istoria Holocaustului în spațiul românesc și faptul că Institutul a luat atitudine publică de contestare a făcut ca aceste mesaje să devină mai rare, iar în urma unor taxări am

REȚELE SOCIALE DE FĂCUT BANI
Facebook și Google datorează miliarde de dolari ziariștilor » P.20

ALEXANDRU FLORIAN

obținut chiar ca persoane politice în funcții publice să retracteze sau să-și ceară scuze", a adăugat istoricul, amintind de cazul lui Dan Șova, care, pe vremea când era ministru PSD al Transporturilor, și-a cerut scuze după ce a negat la TV existența Holocaustului în România. „Manifestările sunt particulare, de diferite contexte, dar, în instituțiile publice, acest mesaj nu mai este tolerat, iar cei care vorbesc vorbesc în nume propriu", a arătat istoricul.

Poți număra pe degetele de la o mână inculpații trimiși în judecată în ultimii 5 ani

În ultimii cinci ani, doar patru persoane au fost trimise în judecată pentru infracțiuni sancționate de Ordonanța 31/2002, adică fie pentru crearea de organizații fasciste, legionare, xenofobe, pentru promovarea memoriei criminalilor de război sau genocid ori pentru fapte sau promovarea unor simboluri din acestă sferă.

Am întrebat Ministerul Public cum explică numărul așa de mic de inculpați trimiși în judecată. Ni s-a răspuns: „Excede competenței noastre de soluționare formularea oricăror comentarii sau aprecieri, precum și furnizarea unor informații care nu se circumscriu definiției de mai sus (definiția informației de interes public, n.r.)".

Directorul Institutului „Elie Wiesel" are însă o explicație: „Se întâmplă în primul rând pentru că cei care trebuie să desfășoare anchete nu au cunoștințe solide de istorie și nu se raportează la extremismul de dreapta fascist care a fost în România interbelică și la caracterul criminal al regimului Ion Antonescu. În al doilea rând, este foarte greu pentru cetățenii unei țări să accepte că, într-un anumit moment al istoriei, liderii politici ai țării au făcut crime. De asta am și spus că majoritatea celor care neagă Holocaustul îl neagă pe cel din România, din responsabilitate prioritar românească, fapt care este măsurat și în sondajele de opinie pe care Institutul le face".

Un sondaj publicat de Institutul „Wiesel" în decembrie 2019 arăta că unul din trei români știa că Holocaustul a fost și în România, dar doar puțin peste 50% dintre ei credeau că mareșalul Antonescu, aflat în fruntea statului în timpul pogromurilor și deportărilor, este responsabil și de Holocaust. Mai degrabă, românii credeau că Germania nazistă este responsabilă și pentru Holocaustul din teritoriile românești.

Un al treilea motiv identificat de istoric se referă la faptul că „magistrații români nu conștientizează pericolul pe care negaționismul și resurecția manifestărilor antisemite în Europa îl reprezintă și atunci aceste trei aspecte generează o tratare superficială. Sunt cazuri-școală care au

Date statistice privind infracțiunile prevăzute de OUG nr. 31/2002

Anul	Nr. cauze de soluționat, din care:	Nr. cauze soluționate, din care:	Prin rechizitorii	Prin acorduri de recunoașterea vinovăției	Prin renunțare la urmărirea penală	Prin clasare	Nr. inculpați persoane fizice trimiși în judecată	Nr. suspecți/ inculpați persoane fizice netrimiși în judecată
2016	43	20	0	0	2	18	0	9
2017	42	13	0	0	1	12	0	1
2018	42	8	1	0	2	5	1	1
2019	54	13	1	0	3	9	2	4
2020	65	23	1	0	5	17	1	4

Sursă: Ministerul Public

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

fost închise, reclamații pentru salut nazist, ceea ce înseamnă de fapt promovarea unui simbol cu o extrem de mare încărcătură simbolică".

Autoritățile române se fac responsabile de moartea a aproximativ 380.000 de evrei și 11.000 de romi în perioada 1940-1944, conform raportului Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului din România.

VASILE ZĂRNESCU

CAZUL ZĂRNESCU:
„Eu nu neg Holocaustul unic, pentru că nu poți nega ceva ce nu a existat niciodată"

Vasile Zărnescu, fost locotenent-colonel în SRI, a fost trimis în judecată în 2020, pentru negarea Holocaustului, procurorul cerând o pedeapsă de trei ani de închisoare cu executare și retragerea cărții negaționiste pe care a scris-o.

După două amânări, Zărnescu a fost condamnat de Judecătoria Sectorului 3, în primă instanță, la un an și o lună de închisoare cu amânarea pedepsei și termen de supraveghere doi ani. Cazul Zărnescu este important, pentru că e prima persoană condamnată în România pentru negaționism.

Pe numele lui Zărnescu, autorul cărții „Holocaustul - Gogorița diabolică - Extorcarea de bani de holocaust", Institutul „Wiesel" a depus prima plângere penală în 2014. La această plângere au fost conexate și altele, iar, între timp, prima faptă (scrierea primei cărți negaționiste) s-a prescris, dar dosarul a mers înainte, fiind trimis în judecată abia anul trecut.

În final, Zărnescu a fost trimis în judecată pentru trei infracțiuni de negare a Holocaustului: două texte publicate online - „Falsitatea noțiunii de holocaustolog" și „Înșelătoria secolului XX" - și cartea „Sabin Orcan Suporter", care pleacă de la o emisiune în care jurnalistul Sabin Orcan l-a criticat pe Zărnescu pentru „Holocaustul - Gogorița diabolică".

În textele sale, Zărnescu susține că: „Holocaustul este o născocire diabolică a organizațiilor sioniste pentru a strânge bani pe care i-au folosit pentru susținerea activităților sioniste". Într-adevăr, a existat un holocaust unic al lor: unic prin faptul că reprezintă cea mai mare escrocherie imaginată de mintea jidanilor, manifestată îndeosebi în secolul XX. Dar, așa cum am mai semnalat (...) escrocheria care clama cuvântul «holocaust» și sintagma «6 milioane de evrei uciși» a fost declanșată (...) încă de pe la anul 1865". În cartea „Sabin Orcan Suporter", Zărnescu a susținut că „eu nu neg «Holocaustul unic», vociferat peste tot de jidani, fiindcă nu poți nega ceva ce nu a existat niciodată și pe nicăieri, ci eu demasc documentat criminala propagandă holocauslică, veche de peste 150 de ani (...) Holocaustul unic vociferat de jidani este o născocire pur propagandistică".

Apărarea lui Zărnescu, căruia i-a sărit în ajutor un alt negaționist cunoscut în spațiul românesc, Ion Coja, a constat în relativizarea Holocaustului în fața instanței: „6.000.000 de evrei, de toate vârstele, majoritatea din Europa, uciși în lagărele de concentrare. Sunt de acord cu prezentările și afirmațiile procurorului de caz. Sunt evenimente și fapte istorice pe care domnia sa le cunoaște dintr-un anumit punct de vedere și nimeni nu poate să reproșeze pe această temă domniei sale sau Parchetului ori publicului larg. Totuși, ținând cont de un alt punct de vedere susținut cu argumente concrete în ambele lucrări și care răstoarnă propaganda favorabilă Holocaustului, mai avem oare de-a face cu infracțiunile indicate de OUG 31/2002?".

Înainte de 25 ianuarie, data când ar fi trebuit să primească sentința, Zărnescu a publicat online un drept la replică în care susținea că este în continuare colonel SRI, dar „în retragere" și că „escrocheria Holocaustului a fost demonstrată de multe articole chiar din presa din SUA".

CAZUL SURU:
Saluturile naziste și comemorarea lui C.Z. Codreanu, în limita libertății de exprimare

Șerban Suru, care se prezintă ca șeful Mișcării Legionare, este vizat, de asemenea, de mai multe plângeri penale, primele depuse încă din 2014, pentru constituirea unei organizații cu caracter fascist, dar și pentru că s-a fotografiat executând salutul fascist în fața mai multor instituții publice, organizând conferințe și invitând la comemorarea legionarilor împușcați în 1938 în pădurea Tâncăbești - adică pe șeful Mișcării Legionare, C.Z. Codreanu, pe „Nicadori" (legionarii care l-au omorât pe prim-ministrul I.G.Duca) și „Decemviri" (legionarii care l-au omorât pe Mihai Stelescu, legionarul care l-a contestat pe Codreanu).

În decembrie 2020, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a anunțat că renunță la urmărirea penală în cazul lui Șerban Suru, pentru că „procurorul de caz a reținut că probatoriul nu confirmă cu certitudine că presupusul făptuitor ar fi inițiat sau constituit o organizație din cele incriminate la art. 3 alin. 1 din OUG 31/2002", adică „o organizație cu caracter fascist, rasist ori xenofob".

Procurorul de caz a considerat, de asemenea, că îndemnul lui Suru din 2015 de pe un site extremist pentru participarea la „comemorarea eroilor și martirilor legionari asasinați în noiembrie 1938", urmată de comemorarea acestora, „nu reprezintă elementele de tipicitate obiectivă a infracțiunii".

Institutul „Wiesel" a contestat decizia, dar a pierdut, Judecătoria Sectorului 2 a admis cererea procurorului de renunțare la urmărirea penală; Suru a scăpat de acest dosar.

ȘERBAN SURU

Procurorul care a clasat plângerea a susținut că, „prin soluția de clasare nu s-a analizat salutul executat de făptuitor (...) fiind analizată doar apartenența la doctrina legionarismului. (...) din probatoriul administrat reiese caracterul pașnic și conform cu legislația în vigoare al manifestărilor asociației Mișcarea legionară, absența mesajelor sau acțiunilor care să instige la violență, ură (...) salutul efectuat de suspect în fața celor două instituții publice, portul unei cămăși de culoare verde cu centura neagră și comemorarea lui Corneliu Zelea Codreanu nu sunt acțiuni de natură să promoveze ura, rasismul, antisemitismul sau xenofobia, nu transmit un astfel de mesaj, nu au dat naștere unor acțiuni violente, sunt manifestări ale libertății de exprimare și opinie", conform documentului consultat de *Newsweek România*.

„Pentru infracțiunile indicate, legea prevede pedeapsa închisorii de la 3 luni la 3 ani și nu este interes public în urmărirea faptelor. (...) Se remarcă impactul redus al activităților menționate, folosirea simbolurilor și executarea salutului nefiind realizate în contextul unor adunări mari de persoane (...) numărul de persoane care efectiv au asistat a fost redus, chiar dacă expunerea publică ar fi putut fi mai mare datorită locului (...) Nu s-au înregistrat incidente de orice fel corelate cu faptele mai sus menționate".

Mai interesant este, însă, că procurorul își motivează decizia de clasare și cu mai multe exemple din jurisprudența românească, în care autorii faptelor au fost iertați.

Astfel, în 2016, Judecătoria Sighișoara a decis să condamne câțiva adolescenți la „măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână", pentru că au scris cu spray pe zidul sinagogii din Sighișoara „Heil Hitler" și „SS nu se odihnește, te pedepsește" și pentru că au încercat să incendieze sinagoga cu cocktailuri Molotov, „acțiunea lor fiind întreruptă de un martor".

În 2017, Curtea de Apel Mureș a condamnat un bărbat la închisoare cu suspendare, pentru că, între 2009 și 2011, a tipărit etichete cu mesajele „Rușine să-ți fie! Iar ai cumpărat de la evrei", „Ținutul Secuiesc nu este România" și l-a judecat, condamnat și executat simbolic pe revoluționarul Avram Iancu în fața unui supermarket din Miercurea Ciuc.

În 2020, Judecătoria Alexandria a decis, în primă instanță, condamnarea la închisoare cu executare a unui bărbat care, în 2015, s-a filmat purtând o uniformă militară, trăgând cu un pistol trei-patru gloanțe și amenințând o femeie de etnie romă; acesta a postat clipul pe Facebook, „incitând la ură și discriminare".

„Astfel, se observă că faptele care au fundamentat soluțiile de condamnare pronunțate de instanțele de judecată române au avut un caracter vădit antisemit, profund xenofob și au fost de natură să aducă atingere ordinii constituționale actuale și statului de drept (...) or, în prezenta cauză, faptele comise au constat în manifestarea admirației și nostalgiei în raport de Mișcarea Legionară «Legiunea Arhanghelului Mihail» (...) se constată că avertismentul dat suspectului prin dispunerea soluției de renunțare la urmărirea penală este apreciat ca oportun și suficient pentru ca acesta să înțeleagă sensul modificării aduse OUG 31/2002 și al menționării exprese a simbolurilor și organizațiilor legionare printre cele interzise", argumentează procurorul.

Cum a interpretat Șerban Suru avertismentul? Pe contul său de Facebook, și-a pus la profil un link către un interviu pe care l-a dat în 2013, în care spunea că și-a dat seama că „fusesem grav mințit cu toate prostiile spuse despre legionari, că ar fi fost niște criminali (...) m-am întors la 180 de grade față de opinia clasică despre legionari, că ar fi teroriști și am încercat să aplic, ca să zic așa, ideologia legionară în cadrul unui partid".

A vândut tricouri cu evrei spânzurați. Instanța l-a iertat, că și-a cerut scuze

În vara anului trecut, Judecătoria Aleșd (Bihor) a confirmat soluția de renunțare la urmărirea penală pentru un bărbat care a făcut și vândut tricouri cu simboluri naziste, cu masacrul comis de Armata Română la Odessa, cu chipurile lui Hitler, Antonescu și C.Z. Codreanu.

Bărbatul a fost iertat de procuror, după ce a declarat că n-a știut că e ilegal să promovezi simboluri naziste și fasciste. Judecătorul a mai adăugat că susține decizia procurorului, care a apreciat că fapta „aduce o atingere minimă valorilor sociale ocrotite de legea penală și nu există un interes public pentru continuarea urmăririi penale". N

TRICOUL cu masacrul de la Odessa, în care Armata Română a omorât 25.000 de evrei

FOTO: INCORECTPOLITIC; FACEBOOK; FACEBOOK INSTITUTUL ELIE WIESEL

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Vrem spitale noi. Dar nu ne va ajuta la nimic

PSD a promis în 2016 opt spitale regionale noi. Nu există nici măcar un început de șantier. Guvernul PNL - USR PLUS - UDMR promite acum că va duce până la capăt construcția primelor trei. E destul?

După fiecare tragedie din sistemul de sănătate românesc ne revoltăm că statul nu a reușit, în 30 de ani, să construiască decât un singur spital, la Mioveni. A devenit un clișeu deja să constatăm că majoritatea unităților spitalicești din România se află în clădiri de minimum 50-60 de ani, dacă nu chiar de sute de ani, care nu mai corespund standardelor medicale actuale.

După fiecare tragedie din sistemul de sănătate românesc, medici și specialiști ne spun că dramele se vor repeta ba din cauza faptului că instalațiile electrice sunt vechi, ba că circuitele pentru bolnavi nu pot fi organizate corect din cauza modului depășit în care sunt gândite clădirile, ba că nu pot fi eliminate infecțiile nosocomiale că sunt bine ascunse în pereți.

Apoi, de fiecare dată, ca într-un coșmar care se tot repetă, politicienii ne promit că gata, de data aceasta devin responsabili, așa nu se mai poate și, după ce se vor pune în sfârșit pe treabă, vor răsări atât de multe spitale noi că nu vom mai ști unde să le punem.

Probabil că, până la urmă, câteva spitale noi se vor construi. Primele trei regionale sunt într-un stadiu avansat de proiectare, finanțarea există, pot, teoretic, intra în linie dreaptă spre șantier.

Dar vor rezolva câteva construcții noi starea deplorabilă a sistemului de sănătate românesc? Nu, nu vor putea.

Desigur, clădirile vechi ale spitalelor trebuie înlocuite, pentru că în cele mai multe cazuri o modernizare nu mai este posibilă și nici eficientă. Dacă pui un motor de ultimă generație pe o rablă ruginită, nu vei obține performanță, ci doar o rablă ruginită cu un motor nou, care se dezintegrează la viteze mari.

Dar nu e suficient. Degeaba se schimbă clădirile, dacă nu se schimbă mentalitățile. Mentalitatea managerilor de spital, a cadrelor medicale și a pacienților.

Degeaba construim spitale noi dacă singura obsesie a managerilor va fi să fure din achiziția fiecărui aparat, oricât de mic, și a fiecărui medicament, oricât de banal.

Degeaba avem clădiri noi dacă dumnezeii medicinei își vor muta acolo feudele din care medicii profesioniști, care nu vor să se supună lui „domn profesor", vor fi alungați în străinătate.

Degeaba vom avea saloane impecabile dacă personalul medical nu se va spăla pe mâini sau va ieși până la colț să-și ia un covrig cu halatul și cu pantofii speciali cu care vine apoi la bolnavi.

Degeaba vom avea circuite funcționale în structuri moderne dacă rudele pacienților vor putea intra în afara orelor de vizită cu 2 lei, „de o cafea", dată portarilor și cu haine de stradă, fără nicio protecție.

Și tot așa.

După incediul de la Institutul Național de Boli Infecțioase „Matei Balș", *Newsweek România* a prezentat în exclusivitate mai multe rapoarte care identifică problemele din spitalele românești.

Inspectoratul pentru Situații de Urgență a găsit peste 11.000 de neregului, în total, în 2018, 2019 și 2020. Multe dintre probleme nu aveau legătură cu vechimea clădirilor, ci cu indolența și corupția managerilor sau cu indiferența față de pacienți a cadrelor medicale.

Multe probleme puteau fi rezolvate chiar și în aceste imobile vechi. Dacă ar fi existat profesionalism și bună voință.

La „Matei Balș", centrala termică proprie va fi dată în funcțiune abia după ce a avut loc incendiul, despre care se speculează că ar fi pornit de la o aerotermă.

Ministerul Sănătății știa de peste cinci ani de problemele care pot fi remediate, dar nu a făcut nimic. Neregulile au continuat să se adune, până la dezastrul de azi.

Statul român va finaliza, până la urmă, câteva spitale noi. Dar pacienții vor continua să moară de infecții și în incendii și în clădirile moderne.

Degeaba înnoiești betonul, dacă nu înnoiești și creierele.

Degeaba se schimbă clădirile, dacă nu se schimbă mentalitățile. Mentalitatea managerilor de spital, a cadrelor medicale și a pacienților

RĂZVAN CHIRUȚĂ este redactor-șef al *Newsweek România*

ION PETRESCU

Joe Biden vrea întărirea și revigorarea NATO

Ultima săptămână din ianuarie a fost marcată, în comunitatea euroatlantică, de reuniunea Comitetului Militar al NATO, precedată, cu o zi înainte, de dialogul dintre președintele SUA, Joe Biden, și secretarul general al Alianței, Jens Stoltenberg, un context în care șeful statului american a exprimat clar intenția de a reconstrui și a restabili alianțele SUA, începând cu NATO - o organizație politico-militară pe care o dorește fortificată și revigorată.

***Alianța Nord-Atlantică* gireză, în continuare, un areal de stabilitate geopolitică, invitând la dialog și înțelepciune strategică**

Pe 27 ianuarie, Comitetul Militar al NATO a fost condus de mareșalul aerului, britanicul Sir Stuart Peach, secondat de generalul american Tod Wolters, comandantul suprem al Forțelor Aliate din Europa/ SACEUR, și de generalul francez André Lanata, care conduce Comandamentul suprem aliat pentru transormare / SACT.

Secretarul general al NATO a nuanțat ceea ce se dorește pentru evoluția Alianței până în 2030. Iar Sir Stuart Peach a făcut referiri la prezența constantă a militarilor trimiși de NATO în Afganistan, în ultimele aproape două decenii, precum și la misiunea aliaților de instruire continuă a forțelor de securitate locale, în Irak.

Va fi însă interesant de observat ce decizii va lua noua administrație prezidențială de la Washington D.C., care a anunțat o reevaluare a situației din Afganistan - unde talibanii, sprijiniți de iranieni, au avut deja o reacție de îngrijorare -, dar și a celei din Irak, unde, la ordinul anterior al lui Donald Trump, Pentagonul anunțase că a scăzut la câte 2.500 de militari efectivele dislocate în cele două state. Președintele Comitetului Militar al NATO, Sir Stuart Peach, a reamintit asistenței determinarea de a păstra securitatea în Kosovo, printr-o cooperare practică, vitală, cu autoritățile din Sarajevo, Belgrad și Skopje, conform mandatului dat de ONU.

Dar în Kosovo se știe prea bine trecutul istoric al zonei, ce state susțin și ce țări sunt contra acestei creații contra evoluției geopolitice anterioare din arealul vestic al Balcanilor, temerile fiind pentru viitor, când, după o retragere a pacificatorilor, poate reizbucni confruntarea dintre sârbi și albanezi.

Sigur că, atunci când a fost adoptată Strategia Militară a NATO, au fost avute în vedere amenințările actuale și viitoare, inclusiv cea din zona balcanică menționată. Iar generalul Tod Wolters, comandantul suprem al Forțelor Aliate din Europa a contribuit, cu colegii săi de la Mons, la dezvoltarea descurajării și apărării în arealul său de responsabilitate, pornind de la capacitățile militare reale și tehnica de luptă aflată la dispoziție.

Numai că și aici există o necunoscută, neștiindu-se punctul de vedere al președintelui SUA, Joe Biden, privind continuarea sau stoparea redislocării unor efective militare americane existente acum în Germania, dar vizate de administrația prezidențială anterioară, ca să fie relocate în state membre ale NATO aflate la granița răsăriteană a Alianței.

Și componența Comitetului Militar al NATO se află într-o evoluție dinamică, fapt atestat de prezența, pentru prima oară, la această reuniune, a noilor șefi ai apărării din Canada - amiralul Art McDonald -, Danemarca - generalul Flemming Lentfer -, din Islanda - Bryndís Kjartansdóttir -, precum și din Luxemburg, respectiv generalul Steve Thull.

Ca o particularitate, șefii apărării au fost informați despre lecțiile învățate din efortul destinat susținerii logistice și cu militari adecvați a procesului de combatere a pandemiei COVID-19, la discuțiile pe acest subiect participând și generalul italian Claudio Graziano, președintele Comitetului Militar al Uniunii Europene.

Notabilă este cerința secretarului general al NATO, Jens Stoltenberg, care le-a reamintit șefilor apărării necesitatea ca statele membre să continue să crească cheltuielile pentru apărare - în ciuda deficitelor uriașe pe care guvernele occidentale le au din cauza pandemiei - să investească în capacități moderne și să fie „gata să facă față provocărilor, precum acțiunile agresive ale Rusiei, terorismului și riscurilor pe care le prezintă ascensiunea Chinei". N

ION PETRESCU este analist militar și contributor al *Newsweek România*

AFACERI TRUCATE

Cum să speli bani europeni. La propriu

Milioane de euro de la UE sunt aruncate pe simulacre de afaceri pentru persoane „vulnerabile".

O FIRMĂ NOU ÎNFIINȚATĂ ÎN anul 2019 din fonduri europene se laudă cu o experiență de 20 de ani de piață. Tot în 2019 a fost înființat un cabinet stomatologic în Târgu Jiu, dar de fapt acesta funcționează din 2012. Fiecare din cele două afaceri au primit câte 37.000 euro din fonduri europene. Alte firme care au primit aceeași sumă de bani au raportat pierderi și datorii la stat. Mai mult, nu au reușit să aibă minim doi angajați așa cum prevedea contractul de finanțare.

Toate aceste afaceri controversate au fost păstorite de asociațiile Catalactica și Integrat, care au primit o finanțare de 9,86 milioane de lei pentru școlirea a 300 de persoane și înființarea a 36 de noi firme care să creeze 72 de locuri de muncă.

Întregul proiect a fost manageriat de Andreia-Nicoleta Anton, președintele organizației Catalactica, filiala Teleorman. Organizația Catalactica este condusă de sociologul Sorin Cace, directorul adjunct al Institutului de Calitate a Vieții din cadrul Academiei Naționale Române.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

ASOCIAȚIE
Sorin Cace conduce Catalactica București iar Andreia-Nicoleta Anton, Catalactica Teleorman

36 de firme finanțate cu câte 37.000 euro fiecare

Proiectul european „Dezvoltare antreprenorială în sprijinul comunității din Regiunea Sud-Vest Oltenia", în valoare de 9,86 milioane lei (din care Uniunea Europeană a contribuit cu puțin peste 8,38 milioane lei), a fost câștigat de Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică Catalactica, filiala Teleorman, împreună cu Asociația Pentru Dezvoltare Integrată.

Cele două asociații și-au propus ca de acești bani să îmbunătățească competențele antreprenoriale pentru un număr de 300 de persoane ce intenționează să înființeze o afacere non agricolă în zona urbană Regiunea Sud – Vest Oltenia formată din județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.

Grupul țintă s-a axat pe femei (mame singure, familii care au mai mult de doi copii sau care sunt supuse riscului de excluziune socială), persoane inactive – șomeri neînregistrați, (persoane fără venituri sau cu venituri ce nu depășesc venitul minim garantat), șomeri înregistrați, dar și persoane care au un loc de muncă și înființează o afacere în scopul creării de noi locuri de muncă și studenți.

Ulterior, în urma cursurilor, cele 300 de persoane aveau posibilitatea să participe la un concurs de planuri de afaceri din care erau selectate cele mai bune 36. Astfel, primele 36 de planuri de afaceri urma să fie finanțate cu câte 178.348 lei, adică în jur de 37.000 euro.

În acest sens, fiecare persoană din cele 36 câștigătoare semna un contract prin care se obliga să înființeze o societate comercială. În termen de șase luni de la demararea afacerii, fiecare firmă trebuia să angajeze minimum două persoane. Apoi, se mai obligau să men-

ICCV
Institutul pentru Cercetarea Calității Vieții, la care este adjunct Sorin Cace, are sediul în mastodontul sovietic de lângă Palatul Parlamentului

ținând timp de șase luni după finalizarea proiectului cele două locuri de muncă nou create.

Clinica stomatologică funcționa din 2012

Medicul stomatolog Turtoi Bogdan, din Târgu Jiu, a făcut parte din grupul țintă de persoane vulnerabile. Cel mai probabil, se încadra la categoria persoanelor aflate în câmpul muncii care doreau să pornească o afacere. El a primit o finanțare de 178.348 lei pentru înființarea societății Clinica Stomatologică Alphadent SRL, în orașul Târgu Jiu, din județul Gorj. Conform datelor de la Registrul Comerțului, firma a fost înființată în data de 4 aprilie 2019 și îl are ca unic asociat și administrator pe medicul Bogdan Turtoi. Obiectul principal de activitate este asistența stomatologică. Firma are două puncte de lucru în orașul Târgu Jiu. Din datele fiscale depuse pe anul 2019, rezultă că firma cu doi angajați a avut o cifră de afaceri netă de aproximativ 150.000 lei. Cu toate acestea, firma a raportat pierderi brute de 2.188 lei și impozite, contribuții și taxe neplătite la termenul stabilit la bugetul de stat în cuantum de 431 lei. Activele imobilizate ale firmei sunt de 178.785 lei, cu 337 lei mai mult decât finanțarea primită.

Dar de pe site-ul firmei https://stomatologie-alphadent.ro, secțiunea „Despre noi", aflăm că, de fapt, cabinetul stomatologic din strada Ion Luca Caragiale nr. 17, din orașul Târgu Jiu, funcționează din anul 2012 și este „utilat pentru a răspunde celor mai exigente dorințe în domeniu".

Contactat telefonic, medicul Bogdan Turtoi a spus că nu are timp să ofere detalii despre finanțarea primită. Întrebat în ce a constat planul de afaceri pentru care a primit finanțarea, Bogdan Turtoi a spus: „Nu am timp să vă povestesc. E prea complicat să vă dau detalii. Dacă vreți să vă dau detalii, sunați-mă mâine". Deși l-am sunat în repetate rânduri, nu a mai răspuns.

Spălătoria Ecologică Delfinul, căpușă pentru fonduri europene

Afaceristul Marian Pop este o altă persoană al cărei plan de afaceri s-a bucurat de o finanțare de 178.348 lei. El a primit banii pentru înființarea societății Spălătoria Ecologică Delfinul SRL, firmă care are ca obiect principal de activitate spălarea și curățarea articolelor textile și a produselor din blană. Cinci procente din firmă i-au fost cedate unei anume Ileana Dragomir. Cu doar doi angajați, firma a avut o cifră de afaceri în anul fiscal 2019 de 167.399 lei și un profit de 138.450 lei. Adică de 83% din cifra de afaceri.

Firma Spălătoria Ecologică Delfinul SRL are sediul social și punctul de lucru în strada Antonini, nr. 55, în municipiul Drobeta Turnu Severin.

La aceeași adresă a funcționat o altă firmă patronată de Marian Pop, Voievodul Com SRL, care avea același obiect de activitate. Adică spălarea și curățarea articolelor textile. Conform Registrului Comerțului, firma Voievodul Com a intrat în faliment iar lui Marian Pop i s-a suspendat dreptul de a administra firma.

Mai mult, cu doi ani înainte de înființarea firmei cu fonduri europene, mai exact pe 23 martie 2017, a fost creată pagina de Facebook „Spalatoria Delfinul". De pe această pagină de Facebook aflăm că, la acea dată, „Spălătoria Ecologică Delfinul" funcționa tot în strada Antonini 55, din Drobeta Turnu Severin, iar la contact avea trecut același număr de telefon cu cel al firmei înființată în 2019 din fonduri europene.

Și, pentru ca povestea să fie completă, de pe site-ul firmei https://delfinulspalatorie.ro/ aflăm că de fapt Spălătoria Delfinul a împlinit 20 de ani de activitate în 2019 și este

FOTO: ICCV.RO; CATALACTICA.ORG.RO; BUCURESTIUL MEUDRAG.RO

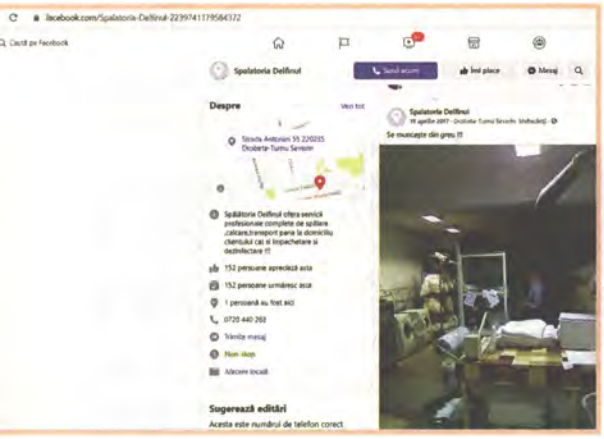

lider pe zonă în domeniul spălătoriilor și curățătoriilor ecologice. Practic, afaceristul Marian Pop a înființat o firmă căpușă pentru a obține fonduri europene.

Marian Pop a mai fost asociat în alte trei firme falimentare care au fost radiate de Registrul Comerțului. Asociata lui din firma Spălătoria Ecologică Delfinul SRL, Ileana Dragomir, a falimentat și ea o firmă, în aprilie 2015.

Afacerea nu a fost înființată, ci cumpărată

Cum se explică funcționarea spălătoriei înainte de înființarea firmei cu bani europeni? Înainte ca Pop să înființeze firma Spălătoria Ecologică Delfinul SRL, la aceeași adresă funcționa o spălătorie cu același nume, dar operată de o firmă cu alt nume: R & R Delfinul SRL, deținută de Constantin Oghlindoiu.

Marian Pop a explicat pentru *Newsweek România* că a avut o relație cu spălătoria patronată în acte de Oghlindoiu. „Am lucrat o perioadă la spălătorie (Delfinul - n.r.). Acolo am învățat mare parte de business. Eram livrator. Adunam lenjeria de la pensiuni din Straja, se spăla și o duceam înapoi", a spus Pop.

Newsweek România l-a întrebat care sunt motivele pentru care a înființat o firmă cu același nume cu cel al spălătoriei deja existente. „Dacă eu îmi deschideam o spălătorie, lăsam firma fără clienți. Nu am preluat firma. Am preluat afacerea cu tot cu număr de telefon. Avea clienți. Nu am preluat firma. Nu era o firmă gata făcută. O parte din clienți erau ai lui (Oghlindoiu – n.r.), o parte ai mei. Am avut o pensiune la Straja. Înainte eu spălam la el. Firma lui funcționa din 2012", a încercat o explicație Pop.

Întrebat cât a plătit pentru preluarea afacerii, Marian Pop s-a eschivat: „Nu pot să vă spun cât am plătit pe firmă, e confidențial".

Ceea ce înseamnă că e complet ilegal: fondurile europene s-au alocat pentru înființarea de noi afaceri, nu pentru a cumpăra afaceri deja existente pe piață.

Marian Pop a adăugat că a preluat afacerea fără angajați de la Oghlindoiu. Ceea ce înseamnă că cei patru angajați declarați de la spălătoria lui Oghlindoiu au fost nevoiți să își caute alte locuri de muncă, să fie reangajați pe alte posturi sau trimiși în șomaj. În schimb, a angajat alte două persoane în anul fiscal 2019 pentru a respecta condițiile de finanțare.

Practic, în acest caz, Uniunea Europeană și Ministerul Fondurilor Europene au plătit organizația Catalactica, condusă de Sorin Cace, să înființeze două locuri de muncă în schimbul pierderii a alte patru deja existente.

Cum să maschezi lipsa de activitate: 97% profit

Nicoleta Nicola a primit 178.348 lei pentru înființarea unei linii de termoizolanți cu spumă poliuretanică pulverizată în municipiul Slatina, din județul Olt. Astfel, a înființat firma Izomobil Diafan SRL, la care e unic asociat și administrator. Sediu firmei este pe strada Theodor Burcă, nr. 2G, în municipiul Slatina. Firma cu un singur angajat oficial a avut o cifră netă de afaceri de 136.244 lei și un profit net de 132.239 lei. Adică 97% din cifra de afaceri. Ceea ce, economic, este aberant: firma nu a avut cheltuieli, deci nu a avut cum să presteze activități. Practic, nu a făcut nimic. De pe site-ul firmei cu un singur angajat aflăm că ar deține „echipe de experți" în izolații cu spumă poliuretanică. În mod cert, dacă acești experți există, nu sunt angajații direcți ai companiei înființate din fonduri europene. Mai mult, firma se laudă că în anul 2019 a izolat aproape „100.000 mp și a avut, constant, trei echipe active".

Asociația Catalactica, cea care a primit milioanele de euro pentru a facilita înființarea de noi firme, admite că nu a monitorizat activitatea acestora

FRAUDĂ
Spălătoria Delfinul funcționa de ani de zile înainte să primească bani europeni ca afacere nouă

Bani europeni, pierderi românești

Antonio Mario Țenea a beneficiat de un grant de 178.348 pentru înființarea unei spălătorii mobile. El a înființat firma Terra Clean Confort. Conform datelor fiscale depuse pe anul 2019, firma cu doar doi angajați a avut o cifră de afaceri zero și pierderi de 56.570 lei. Activele imobilizante ale firmei au fost estimate la 47.911 lei. O altă afacere care a mers în pierdere este cea pentru care Constantin Stoian a primit finanțarea de aproximativ 37.000 de euro. El a fost selectat cu proiectul „hală pentru tăierea și rinduirea lemnului pentru confecționarea peleților" și a înființat societatea Cosbrut Cherestea SRL. Firma a avut o cifră de afaceri netă de 37.444 lei și pierderi declarate de 10.809 lei.

Și Centrul de joacă pentru copii, din Slatina, a mers în pierdere. Firma a avut o cifră de afaceri de 67.165 lei și pierderi declarate de 25.828 lei.

Ion Rădoi a aplicat un plan de afaceri pentru înființarea unei societăți IT, soft și consulting. El a primit finanțarea pentru înființarea firmei Intelgen.IT SRL, dar i-a schimbat numele în Inedoxa IT. Firma cu trei salariați a avut o cifră de afaceri de 8.600 lei și pierderi de 11.246 lei.

Marilena Victoria Donciu a fost inspector școlar pentru proiecte educaționale la Inspectoratul Școlar Județean Olt. Ea a aplicat cu un plan de afaceri pentru un centru educațional și a înființat firma Educație în Zigzag SRL. Cu doar un singur angajat, a reușit să facă o cifră de afaceri de 119.260 lei și un profit de 8.017 lei. Chiar dacă e pe profit, nu a reușit să aibă numărul minim de angajați (doi) prevăzuți în cererea de obținere a finanțării europene.

Marian Ioan Totelecan a depus un plan de afaceri pentru un program de fitness, nutriție și reeducare posturală. Firma sa a raportat în primul an de activitate, adică în anul fiscal 2019, pierderi de 18.398 lei, zero angajați și zero cifră de afaceri.

Cace: „Nu am acordat consultanță pentru managementul și administrarea afacerilor"

Sorin Cace, președintele Catalactica, a răspuns unora dintre întrebările adresate de *Newsweek România* în legătură cu afacerile fără angajați și/sau prost administrate.

„Din documentele prezentate de către antreprenorii finanțați (copii ale contractelor de muncă și extrase din Registrul Electronic de Evidență al Salariaților) rezultă că toți au respectat condiția angajării a minim 2 persoane, conform cerințelor din Ghidul Condiții Specifice aplicabil acestui apel de proiecte. Datele la care faceți referire de la Registrul Comerțului (cel mai probabil date incluse în Certificatul Constatator extins) se referă la numărul mediu de angajați și posibil să conțină diferențe datorate mediei în raport cu norma de lucru/perioada de angajare (ex: este posibil să fie estimată o medie de un angajat cu normă întreagă fie pentru 2 angajați cu normă parțială, fie pentru doi angajați pentru o perioadă de 6 luni din 12 luni).

Administrarea afacerilor intră în atribuțiile exclusive ale antreprenorilor finanțați. Monitorizarea realizată în cadrul proiectului a avut în vedere respectarea condițiilor contractului de subvenție și noi, prin experții noștri, nu am acordat consultanță pentru managementul și administrarea afacerilor.

Toți antreprenorii finanțați au completat și semnat declarații din care rezultă că la momentul semnării contractului de subvenție nu erau acționari majoritari în alte forme antreprenoriale. La dosarele acestora există caziere fiscale și judiciare care atestă faptul că nu se fac vinovați de infracțiuni economice care le-ar putea îngrădi accesul la finanțare". N

O afacere care funcționa din 2012 a primit în 2019 bani europeni ca și cum abia ar fi fost înființată

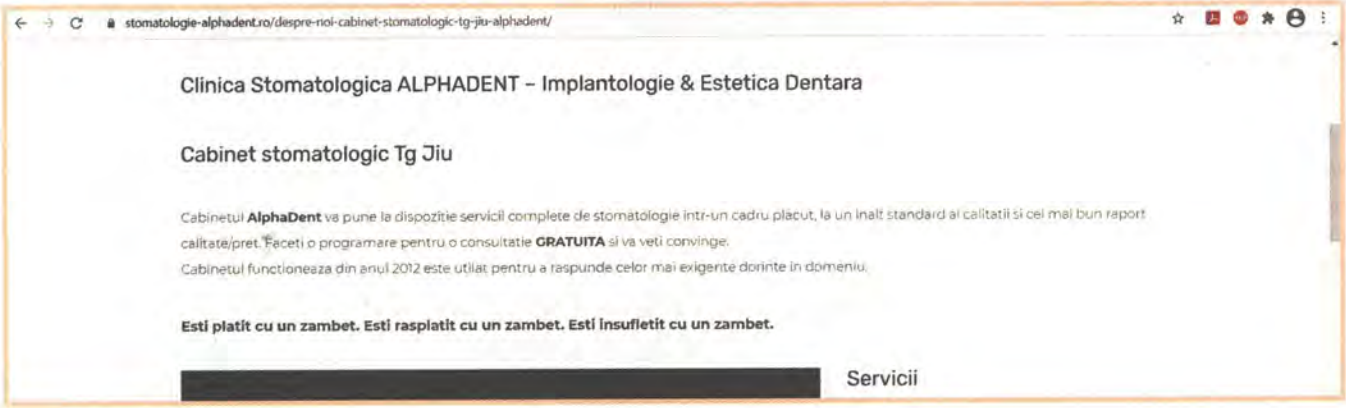

FOTO: FACEBOOK: STOMATOLOGIE-ALPHADENT.RO

SALUBRITATE

Baronul Dumitrescu i-a dat tot gunoiul din Prahova lui Prigoană

Printr-o stratagemă care a implicat firme paravan, șeful CJ Prahova a făcut Rosal beneficiarul unic al banilor de salubrizare.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

BARONUL DE PRAHOVA, liberalul Iulian Dumitrescu, a girat din pix o afacere controversată prin care stațiile de sortare și tratare a deșeurilor din județ au fost preluate de partenerul de afaceri al lui Bogdan Niculescu, mâna dreaptă a lui Silviu Prigoană, patronul firmei Rosal Grup.

În primă fază, cele două stații de sortare și tratare au fost date în concesiune în urma unei licitații firmei SWO Prahova, deținută de firma mamă Strabag AG, pentru suma de 217,5 milioane lei. Firma austriacă Strabag AG îl are printre marii acționari pe oligarhul rus Oleg Deripaska, inclus pe lista neagră a SUA pentru relațiile privilegiate cu președintelui rus Vladimir Putin și serviciile făcute acestuia.

Dar afacerea nu era rentabilă pentru austrieci dintr-un simplu motiv: Rosal Grup nu plătea la timp și nici nu ducea integral gunoiul colectat la cele două stații. Așa că ruso-austriecii au vândut întreaga afacere firmei Blue Planet Services, controlată de partenerul de afaceri al lui Bogdan Niculescu, directorul general și președintele Consiliului de Administrație al Rosal Grup.

Stațiile de sortare și tratare din Prahova, 31 de milioane de euro de la UE

Consiliul Județean Prahova, în mandatul baronului PSD Mircea Cosma, a primit o finanțare europeană de 31 de milioane euro pentru construirea Stației de Sortare a deșeurilor Boldești – Scăieni și a Stației de Tratare Mecano – Biologică a deșeurilor biodegradabile Ploiești. Banii europeni au fost alocați prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013 și Programul Operațional Infrastructură Mare. Apoi, în anul 2018, CJ Prahova a scos la licitație contractul de „delegare a gestiunii prin concesiune a activității de operare" a celor două stații.

Conform caietului de sarcini, operatorii care voiau să gestioneze cele două stații erau obligați să îndeplinească mai multe condiții cumulativ.

De exemplu, operatorii erau obligați să aibă o cifră de afaceri medie cumulată în ultimii trei ani de 45 milioane lei. În plus, se mai cerea capacitate tehnică și profesională și respectiv demonstrarea de către ofertanți a experienței similare cu cea a contractului atribuit.

În Republica Ploiești, până și oligarhi ruși pecum Oleg Deripaska joacă un rol în strategiile puse la cale de baronii de partid

Practic, li se cerea companiilor să fi derulat în ultimii trei ani contracte de operare de instalații de sortare și tratare mecano-biologică de deșeuri. Pentru demonstrarea experienței similare, ofertantul era obligat să prezinte contracte din care să rezulte tipul instalației operate, capacitatea ei, natura deșeurilor tratate și perioada de operare.

Licitația pentru operarea stațiilor, câștigată de Strabag

La licitație s-au înscris șase grupuri de firme, printre care SWO Prahova și Rosal Grup. Dar Rosal Grup a fost descalificată pentru că nu a putut demonstra achitarea taxelor și impozitelor datorate bugetului de stat.

Astfel, în urma deschiderii ofertelor în data de 26 iulie 2018, Consiliul Județean Prahova a decis să atribuie contractul firmei SWO Prahova pentru suma de 217,5 milioane lei. Licitația a fost contestată de mai multe firme, inclusiv de Rosal Grup, dar rezultatul final al licitației a rămas neschimbat.

Firma SWO (Solid Waste Operation) Prahova a fost înființată în 2018 de Strabag AG și Strabag SRL. Pentru a putea participa la licitație, SWO a beneficiat de ajutorul firmelor din grupul Strabag: ca să bifeze condițiile legate de cifra de afaceri, a venit cu firma mamă, Strabag AG, ca terț susținător, iar pentru capacitate tehnică și experiență, cu Strabag Umwelltechnik.

Strabag AG este controlată de oligarhul rus Oleg Deripaska, prietenul președintelui Vladimir Putin. În 2007, Deripaska a cumpărat 30% din firma austriacă Strabag AG, apoi și-a vândut acțiunile cu drept de răscumpărare, în urma crizei economice din 2008. Ulterior, și le-a răscumpărat. Grupul Strabag are trei mari acționari: Haselsteiner Group, Raiffeisen-Uniqa Group și Rasperia Trading Limited. Ultima este membră a grupului Basic Element, controlat de Oleg Deripaska.

FOTO: FACEBOOK; KREMLIN.RU; INQUAM PHOTOS / LAVINIA CIOACĂ

GUNOI
Primarul Ploieștiului, Andrei Volosevici (stânga sus), a înțeles că colegul său de partid, Iulian Dumitrescu, a semnat pentru Rosal și, astfel, l-a ajutat pe oligarhul rus Oleg Deripaska

Dumitrescu a transferat din pix contractul la o firmă neeligibilă

Pentru că afacerea cu CJ Prahova nu era foarte rentabilă, austriecii lui Deripaska au decis să vândă afacerea. În cursul lunii decembrie a anului trecut, Consiliul Județean Prahova, sub comanda și semnătura lui Iulian Dumitrescu, a decis să semneze un act adițional la contractul de delegare prin care terții susținători, Strabag AG și Strabag Umwelltechnik, cu care SWO a câștigat licitația, să fie înlocuiți cu firma Blue Planet Services.

Dar noul terț susținător nu îndeplinea condițiile legate de cifra de afaceri și nici cea legată de capacitatea tehnică și experiență. Conform datelor fiscale, în anii fiscali 2015, 2016 și 2017, cifra de afaceri a firmei a fost de aproximativ 3,1 milioane lei, nu de 45 de milioane lei, așa cum era prevăzut în caietul de sarcini.

Dacă luăm în calcul ultimii trei ani fiscali, adică 2017, 2018 și 2019, rezultă că cifra de afaceri cumulată este în jur 29 milioane lei. Mai mult, în anul fiscal 2018, Blue Planet Services a raportat pierderi de 161.136 lei.

Firma Blue Planet Services nu îndeplinea nici condițiile legate de capacitatea tehnică și profesională. Din informațiile publice rezultă că firma Blue Planet Services se ocupa de colectarea deșeurilor nepericuloase din gospodării și întreprinderi cu ajutorul tomberoanelor, colectarea de materiale reciclabile, colectarea deșeurilor din coșuri amplasate în locuri publice și colectarea deșeurilor din construcții și demolări.

Pentru ca afacerea să fie completă, Blue Planet Services a preluat integral părțile sociale deținute de Strabag AG și Strabag România la firma SWO Prahova, cea care a câștigat licitația pentru delegare a gestiunii prin concesiune a activității de operare a celor două stații construite din fonduri eu-

ropene. Noul administrator al SWO Prahova este Robert Florin Vasiliu.

Firma neeligibilă, administrată de omul Rosal Grup

Firma Blue Planet Services a fost înființată în anul 1995 sub numele Gemar Prodcom SRL de o anume Mariana St. Panfir. Pe atunci, se ocupa de comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate a produselor alimentare, băuturilor și tutunului. După 24 de ani, în 2019, firma era deținută de alte două societăți: Clean Green Energy Invest și Vestsal Solution.

Clean Green Energy Invest este patronată în acte de Robert Florin Vasiliu și administrată de Bogdan Niculescu, considerat mâna dreaptă a lui Silviu Prigoană, patronul companiei Rosal Grup. Mai mult, pe Bogdan Niculescu îl regăsim în funcțiile de director general și președinte al Consiliului de Administrație la Rosal Grup.

Pe 25 octombrie 2019, la o lună după ce Iulian Dumitrescu a câștigat mandatul de președinte al CJ Prahova, firma Gemar Prodcom și-a schimbat numele în Blue Planet Service. Mai mult, societatea Clean Green Energy Invest s-a retras din acționariatul firmei, dar pe funcția de administrator a rămas Robert Florin Vasiliu, partenerul de afaceri al lui Niculescu.

Primarul Ploieștiului a tradus afacerea: stațiile au ajuns la Rosal

Liberalul Andrei Volosevici, primarul municipiului Ploiești, oraș din care Rosal Grup colectează deșeurile, anunța în ajunul Crăciunului că, de fapt, afacerea cu gunoaie deținută de Strabag ar fi trecut în portofoliul Rosal Grup.

„Aseară s-a încheiat o tranzacție, de care am fost și eu informat, prin care stația de tratare mecano-biologică a fost preluată de la Strabag de către Rosal, ceea ce înseamnă o capacitate foarte mare de a depune în zona respectivă gunoiul menajer, evident cu tot ce înseamnă procesul tehnologic, un drum foarte scurt și, evident, o frecvență mult mai mare. (...) În momentul acesta, frecvența poate fi asigurată, iar lucrurile trebuie să arate de cu totul și cu totul altă manieră și nu cred că mai există vreo scuză pentru Rosal. Am făcut tot ce ținea de noi la nivel de sprijin", a declarat în conferință primarul Andrei Volosevici, conform presei locale. Practic, din ce spune primarul Volosevici, rezultă că, de fapt, Rosal Grup a cumpărat firma în fața căreia a pierdut licitația. Mai mult, Rosal Grup nu a dat vreo dezmințire publică prin care să îl contrazică pe primar.

Baronul Dumitrescu se ascunde în spatele ANAP

Newsweek România a trimis nouă întrebări președintelui CJ Prahova, Iulian Dumitrescu, legate de controversata afacere cu deșeuri. Dumitrescu a refuzat să răspundă la majoritatea întrebărilor, inclusiv la cele legate de depozitarea ilegală a gunoiului din Văleni de Munte, groapă gestionată de CJ Prahova și care și-a atins încă de anul trecut capacitatea maximă de depozitare. Singura întrebare la care a răspuns președintele CJ Prahova, Iulian Dumitrescu, a fost legată de aprobarea schimbării terților susținători austrieci ai SWO Prahova cu Blue Planet Services.

„Schimbarea terțului susținător al concesionarului SWO Prahova SRL a fost solicitată de către acesta. Pe baza prevederilor legale s-a solicitat consiliere metodologică în materia concesiunilor de servicii instituției abilitate, respectiv Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP). ANAP a indicat modalitatea de schimbare a terțului susținător prin act adițional la contract, condiționată de îndeplinirea cerințelor inițiale solicitate de către Autoritatea Contractantă prin fișa de date a procedurii de atribuire. În urma verificărilor efectuate de compartimentul de resort a rezultat posibilitatea încheierii actului adițional pentru schimbarea terțului susținător al concesionarului în condiții legale", a declarat Iulian Dumitrescu, dar fără să menționeze dacă Blue Planet Services a venit în asociere cu alți terți susținători.

Astfel, Iulian Dumitrescu se ascunde în spatele documentului transmis de ANAP, instituție condusă de colegul său de partid Eugen Cojoacă.

Silviu Prigoană s-a lăsat de politică, dar are conexiuni în toate partidele și legături de afaceri foarte profitabile

Bogdan Niculescu spune că primarul Ploieștiului nu a înțeles afacerea

Contactat de *Newsweek România*, Bogdan Niculescu a spus că primarul Ploieștiului, Andrei Volosevici, a înțeles greșit faptul că Rosal a preluat SWO. Mai mult, acesta a precizat că nu are vreo legătură cu compania Blue Planet Services.

„Nu am preluat noi SWO, nu că nu am fi vrut. Nu am nicio legătură, era să am, dar nu am. Vă și spun de unde vine asta, de unde a anunțat primarul asta... Ne-a sunat că aveam probleme cu depozitarea (gunoiului - n.r.), știa

ROSAL
Compania controlată de Silviu Prigoană are contract de salubritate în Ploiești

(SWO – n.r.) nu ne primeau pentru că cereau banii în avans. Acum, noul proprietar ne dă termen de plată de 30 de zile, așa cum avem noi de încasat de la populație. Dânsul a înțeles că am luat noi. Nu am luat noi. Avem termen de plată la 30 de zile, de asta suntem foarte fericiți", a declarat Bogdan Niculescu.

Tot el a mai spus că Bogdan Vasiliu este o cunoștință a sa, dar cu care nu a mai vorbit demult: „Îl cunosc, e o cunoștință, nu am mai vorbit cu el de opt luni de zile. Știu că Vasiliu este administrator la Blue Planet și îi merge foarte bine. Care e interesul? Pot să îl sun pe acest Robert ca să vă contacteze".

Ulterior, Bogdan Niculescu a transmis că Robert Vasiliu nu vrea să discute despre acest subiect, dar că putem suna la sediul companiei.

FOTO: KANAL D; FACEBOOK

Niculescu: „De ce nu m-ați căutat până acum pentru o sponsorizare?"

Bogdan Niculescu a mai precizat că firma SWO Prahova, sub patronajul austriecilor, i-ar fi făcut mai multe plângeri, inclusiv la Administrația Prezidențială, pentru că nu a vrut să plătească sortarea și tratarea deșeurilor în avans.

Apoi a recunoscut că a negociat cu austriecii cumpărarea afacerii din Prahova. „Am negociat cu SWO preluarea afacerii până în ultima zi. Voiau două milioane de euro, dar nu ne-am permis", a spus Niculescu.

Nemulțumit de întrebările legate de relația sa cu Vasiliu, Bogdan Niculescu s-a arătat mirat că a fost contactat pentru a-și spune punctul de vedere și a căutat o abordare mai prietenoasă: „De ce nu m-ați căutat până acum pentru o sponsorizare, pentru orice?".

Niculescu a mai spus, luând apărarea companiei Blue Planet Services, că aceasta ar fi susținută de o mare companie al cărei nume nu îl poate dezvălui pentru că ar exista un contract de confidențialitate.

Oligarhul Deripaska, pe lista neagră a SUA

Grupul austriac Strabag AG este controlat de oligarhul rus Oleg Deripaska, cu o avere estimată la șapte miliarde de dolari. Prieten cu Vladimir Putin, Oleg Deripaska a fost inclus pe lista neagră de sancțiuni a SUA, în aprilie 2018, „pentru că a acționat sau a pretins să acționeze pentru sau în numele, direct sau indirect, unui înalt funcționar al Guvernului Federației Ruse".

Într-o scrisoare trimisă avocaților lui Deripaska și consultată de *Financial Times*, agenția care supraveghează politica de sancțiuni din SUA scrie că Deripaska a fost în 2016 „identificat ca fiind unul dintre indivizii care dețin active și face spălare de fonduri în numele președintelui rus Vladimir Putin". În replică, Deripaska a spus că acuzațiile care îi sunt aduse se bazează doar pe „presupuneri, zvonuri și prostii (...) Acestea sunt acuzații neacceptate. Aceasta este o prostie, în loc de prezumția de nevinovăție până când nu li se prezintă fapte care ar trebui dovedite în instanță", a spus Deripaska pentru *FT*.

REȚELE SOCIALE DE FĂCUT BANI

Facebook și Google datorează miliarde de dolari ziariștilor

În 2018, un studiu elaborat de News Media Alliance susținea că Google a câștigat, în 2018, 4,7 miliarde de dolari de pe urma presei.

GOOGLE ȘI FACEBOOK S-AU folosit de monopolul lor pentru a-i jefui pe jurnaliști de veniturile lor, a scris, la acel moment, *U.S.A.Today*. „Să fim perfect clari: sursa primară de venit a jurnalismului a fost deturnată. Este timpul ca furnizorii de știri să fie compensați pentru jurnalismul pe care îl produc".

Google a contestat studiul celor de la News Media Alliance, dar faptele rămân: cei doi coloși Big Tech înghit 60% din publicitatea din spațiul virtual, sume care ar fi putut ajunge la presă.

Din 2018, mass-media din mai multe țări au început o bătălie dură cu Big Tech pentru a primi înapoi o parte din banii pe care aceste companii IT îi câștigă de pe urma muncii jurnaliștilor.

În unele țări mari, ziariștii, susținuți de stat sau de UE, au câștigat primele lupte. În România, situația este încă departe de a fi reglementată. În ianuarie 2021, au fost dezvăluite detalii dintr-un acord secret între Google și Facebook, ceea ce a provocat îngrijorări și mai mari în rândul presei libere, care se simte amenințată de faptul că acești titani, în loc să concureze pe piața publicității din mediul on-line, cooperează subteran.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Alianța presei din Franța vs. Google

În Franța, presa a avut de partea ei Autoritatea pentru Concurență, care a obligat Google să negocieze cu zia-

Din 2018, mass-media din mai multe țări au început o bătălie dură cu Big Tech

riștii. Curtea de Apel din Paris a confirmat decizia autorității. În consecință, Google a negociat cu Alianța Presei de Informații Generale (APIG) și a încheiat, în ianuarie 2021, un acord.

Editorii francezi au beneficiat și de o directivă europeană privind drepturile de autor în era digitală, directivă care a intrat în vigoare în anul 2019.

Înțelegerea „definește cadrul în care Google va negocia acorduri individuale de licență cu membrii" (APIG), explică semnatarii. Va fi vorba despre acorduri de licență care „vor acoperi drepturile asociate și vor deschide ziarelor, printre altele, accesul la News Showcase, program lansat recent de Google în cadrul căruia remunerează mediile de informare pentru o selecție de conținut îmbogățit".

Potrivit lui Pierre Louette, președinte director general al grupului Les Echos – Le Parisien și președinte al APIG, „acest acord marchează începutul remunerării lor de către platformele digitale pentru utilizarea publicațiilor lor online".

A fost o victorie majoră, pentru că, într-o dispută asemănătoare din 2015, din Spania, Google a preferat să închidă serviciul Google News de la nivel local decât să plătească pentru știrile pe care le folosea, în această țară.

Articole cu plată, oferite gratuit

Victoria prese franceze asupra gigantului Big Tech a fost precedată de cea din iunie 2020 a unor grupuri media din Germania, Brazilia și Australia, cărora Google urmează să le dea bani pentru „conținut de calitate". Trusturile care vor fi plătite sunt *Der Spiegel, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Die Zeit* și *Rheinische Post* (Germania), grupurile Schwartz Media, The Conversation și Solstice Media (Australia) și Diarios Associados și A Gazeta (Brazilia).

Brad Bender, vicepreședintele Google pentru știri, a spus că această companie se va oferi să plătească și pentru articolele care nu pot fi accesate decât prin abonamente digitale, astfel încât cititorii să le poată citi gratis. Presa a arătat că acest tip de acord va crea noi probleme, pentru că Google va oferi acces gratuit la materiale pe care publicațiile le oferă contra cost.

Avalanșă de procese în SUA

În Statele Unite, mai ales după confruntarea din 2020 dintre Big Tech și tabăra republicană a președintelui Trump, au crescut substanțial acuzațiile că Google abuzează de poziția de cvasi-monopol. În 16 decembrie 2020, un grup de procurori generali din mai multe state americane, în frunte cu Ted Paxton, din Texas, au dat în judecată Google pentru practici anti-concurențiale.

Paxton susține că Google își folosește puterea pentru a manipula piața, a distruge concurența și a dăuna consumatorului.

„Aceste acțiuni dăunează fiecărei persoane din America", a declarat procurorul general al statului Texas. „Nu este corect ca Google să poată dăuna paginilor web pe care le vizitați și le citiți și nu este corect ca Google să-și elimine în mod eficient concurența și să se încoroneze pe sine în fruntea publicității online", a mai spus el.

„Google a încălcat în mod repetat legile antitrust (...) Modul său de operare este de a monopoliza (...) Google își folosește poziția puternică (...) pentru a exclude în mod ilegal concurența. De asemenea, susține cu îndrăzneală că «nu vom vinde niciodată informațiile dvs. personale nimănui», deși întregul său model de afaceri este publicitatea direcționată - cumpărarea și vânzarea

SUBTERAN
În ianuarie, au fost dezvăluite detalii dintr-un acord secret între Google și Facebook pentru monopol asupra publicității

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

de reclame direcționate către utilizatori individuali pe baza informațiilor lor personale", se arată în actul de acuzare inițiat de Texas.

Într-o acțiune separată, un alt grup de 38 de state și teritorii au deschis un proces în care susțin că Google a menținut în mod ilegal un monopol asupra căutărilor pe internet, prin comportamente și contracte anticoncurențiale.

Astfel, Google este suspectat că a semnat contracte exclusive pentru a împiedica potențialii concurenți să-și dezvolte propriul motor de căutare și folosește aceleași tactici pe noile instrumente utilizate de consumatori, precum difuzoare inteligente, televizoare sau mașini, de exemplu – susțin procurorii generali.

Grupul folosește, de asemenea, motorul său de căutare publicitară Search Advertising 360 pentru a-și consolida poziția dominantă în sector, împiedicând alte motoare concurente să comunice cu ale sale.

Google, se mai arată în plângere, împiedică consumatorii să acceseze informații furnizate de alte entități pe anumite segmente de afaceri profitabile, cum ar fi călătoriile, îmbunătățirea locuințelor și divertismentul.

Toate aceste acțiuni în instanță vin în completarea unui proces deschis în octombrie 2021 de către procurorul general al SUA, în baza legislației antitrust. Însă, în decembrie 2020, un judecător a stabilit că acest proces ar urma să înceapă abia la 12 septembrie 2023, dar și acest termen este sub semnul întrebării.

Publicațiile locale, revoltate

În 30 ianuarie, un grup de publicații locale din Virgina de Vest au dat Google și Facebook în judecată, apreciind că politicile lor monopoliste vor duce la dispariția micilor gazete.

Compania care deține acest publicații din Virgina de Vest nu a precizat impactul comportamentului Facebook și Google asupra afacerii sale, dincolo de a susține că i-au afectat capacitatea de a „genera bani în mod eficient din conținutul său", deoarece Google este capabil să ia o parte „necompetitivă" din veniturile publicitare ale editorului de știri.

În octombrie 2020, un alt grup de site-uri din SUA au deschis procese împotriva colosului deținut de compania Alphabet, Google.

„Editorii, inclusiv *Sweepstakes Today*, au văzut că veniturile lor scad în mod semnificativ, deoarece Google își folosește poziția de monopol pentru a strânge tot mai multe venituri din publicitatea digitală", a declarat pentru FOX Business avocatul John Herman, care reprezintă Sweepstakes Today.

„Google se află acum în poziția neobișnuită de a reprezenta atât cumpărătorii (agenții de publicitate), cât și vânzătorii (editorii), controlând în același timp schimbul (care stabilește regulile de licitație și de stabilire a prețurilor) prin care interacționează", se arată în plângerea celor de la Sweepstakes Today.

Monstruoasa coaliție Facebook-Google

Facebook urma să concureze cu Google pentru unele vânzări de publicitate, dar a renunțat la plan după ce companiile au încheiat un acord preferențial, conform unor documente depuse în instanță de procurorul-șef al statului Texas.

Facebook a dezvăluit că s-a alăturat programului Google într-un aliniat scăpat într-o postare de blog, din decembrie 2018. Dar nu a dezvăluit că Google a oferit Facebook informații speciale pe care nu le-a oferit altor parteneri - incluzând chiar și o „rată de câștig" garantată.

Pe piața de publicitate online, unde fracțiuni de secundă contează, avantajul oferit companiei lui Zuckerberg a fost decisiv.

Facebook a avut 300 de milisecunde pentru a licita pentru reclame, potrivit documentelor depuse în instanță de procurorul statului Texas. Dar directorii companiilor partenere Google au spus că de obicei au doar 160 de milisecunde pentru a licita.

Facebook a beneficiat, prin acordul cu Google, și de un alt avantaj: are relații de facturare directă cu site-urile unde ar apărea reclame, conform documentelor din instanță. În cazul celorlalți parteneri, Google a controlat informațiile despre prețuri, punând în mod eficient un zid între participanții la licitații și proprietarii de site-uri, a explicat *New York Times*, într-un articol. Un purtător de cuvânt al Google a

FB5

„Vechiul model de presă s-a prăbuşit iremediabil“

Există numeroşi cercetători care susţin că, chiar dacă Google şi Facebook, vor ceda o parte din veniturile lor către presa tradiţională, aceasta nu va putea fi salvată. „Cercetările efectuate de Institutul Reuters pentru Studiul Jurnalismului în timpul alegerilor generale din Marea Britanie din 2019 - urmărind 1.711 persoane cu vârste cuprinse între 18 şi 65 de ani pe dispozitive mobile şi desktop timp de şase săptămâni - au constatat că ştirile au ocupat doar 3% din timpul online al subiecţilor (aproximativ 16 minute şi 22 vizite pe site-uri de ştiri pe săptămână)“, a arătat Amanda Lotz, profesor de studii media la universitatea australiană din Queensland.

În consecinţă, ea susţine că dacă de pe Google sau Facebook ar dispărea ştirile din presă, acest lucru nu ar afecta veniturile din publicitate ale acestor companii. Lotz apreciază că pur şi simplu presa făcută pentru profit nu mai funcţionează şi ar trebui să-şi găsească alte surse de venit.

DEPENDENŢĂ DE CEI PUTERNICI

Presa din România depinde 80% de traficul care vine prin Facebook-ul creat de Mark Zuckerberg. Jumătate din cititori vin din Google. Când cele două nu merg, nimic nu mai merge

declarat pentru *Wall Street Journal* (primul ziar care a scris despre această înţelegere) că astfel de acorduri sunt extrem de comune. El a mai precizat pentru CNBC că acuzaţiile formulate în plângerea din instanţă sunt inexacte.

„Ideea că ar fi existat o înţelegere secretă este pur şi simplu greşită. Parteneriatul nostru este public de ani de zile”, a afirmat acesta.

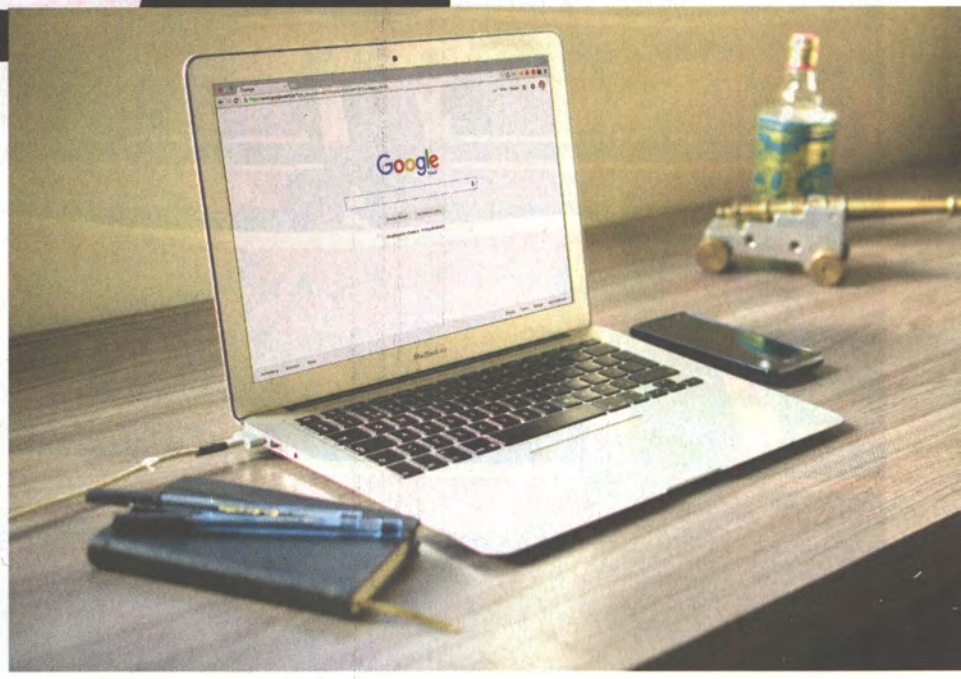

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

EDUCAȚIE

Școala românească, sub cea din Ungaria, Polonia și Cehia

Universitățile multidisciplinare, tehnologice, economice și de medicină din România se află în urma altor instituții de învățământ similare din Europa Centrală și de Est. Există și explicații.

ÎN ROMÂNIA SUNT PUȚIN PESTE 100 DE universități de stat și private. În fiecare an, numărul celor care contează la nivel mondial se restrânge. Ungaria, Polonia, Cehia au universități superioare României. Din punct de vedere al educației și cercetării, concurăm cu Bulgaria.

Universitățile autohtone oferă cunoaștere superioară doar prin comparație cu școlile din Serbia sau Republica Moldova.

Trei indicatori

Ultimul clasament al instituțiilor de învățământ superior la nivel mondial este Webometrics.

Acesta este alcătuit pe baza a trei criterii: vizibilitatea – numărul de surse externe care fac trimitere la domeniul instituției (50% pondere); transparența – numărul de citări înregistrate de autorii instituției pe Google Scholar (10%); cercetarea – lucrări aflate printre primele 10% cele mai citate la 26 de discipline (40%).

Ranking-ul Webometrics măsoară rezultatele a 31.000 instituții de învățământ superior la nivel mondial și a fost înființat în 2004 de către Cybermetrics Lab (Spanish National Research Council, CSIC) din Spania *(tabel 1, pagina următoare)*.

Un alt clasament mai important este QS Rankings, care analizează performanțele academice ale universităților la nivel internațional.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Există un prag minim de recunoaștere științifică ce trebuie atins pentru a intra în acest clasament care ține cont de șase indicatori: reputația academică – 40%, reputația în rândul angajatorilor – 10%, raportul dintre numărul de profesori și numărul de studenți – 20%, numărul de citări – 20%, ponderea studenților internaționali (5%), ponderea profesorilor străini – 5% *(tabel 2)*.

Clasamentul Shanghai evaluează calitatea educației, a corpului profesoral și a rezultatelor activității de cercetare a universităților, după cum explică Asociația cercetătorilor români Ad Astra.

Printre criteriile de evaluare regăsim: numărul de absolvenți laureați cu premiul Nobel, numărul de cadre considerate „highly cited", numărul de articole științifice publicate în revistele științifice, numărul de articole indexate ISI în ultimul an, articolele indexate de Social Sciences Citation Index și Arts & Humanities Citation *(tabel 3)*.

Foto PEXELS

Cea mai bună universitate este la Cluj-Napoca. Universitățile unde se face cercetare la un nivel bun și se publică un număr reprezentativ de articole științifice relevante sunt: Babeș Bolyai și Universitatea București. Cifra este în scădere. În anii trecuți, în top 1.000 s-au aflat, în medie, 4 universități.

Instituțiile de învățământ românesc nu se bucură de o mare vizibilitate pe Internet (măsurătoarea aparține Webometrics), unde sunt tot două universități românești în top 1.000. La o populație de 20 de milioane de locuitori este extrem de puțin.

Universitățile „mamut" nu se simt bine

Reprezentarea academică la nivel de țară este săracă, după cum arată cele trei clasamente de mai sus.

Chiar atunci când am ales competitori mai accesibili, universitățile românești nu urcă prea mult în clsamentele cunoașterii. De la clasamentul universităților la nivel mondial, coborâm la unul regional.

„QS Rankings in emerging Europe and central Asia" evaluează universități din statele emergente ale Europei și din Asia Centrală. Cele mai bine cotate sunt universitățile din Rusia (5 în primele zece, cu Universitatea Lomonosov ca lider) (*tabel 4*).

Cea mai bine clasată universitate românească este Babeș Bolyai.

Are 39.000 de studenți, cei mai mulți din România. Anul trecut, a primit, de la Ministerul Educației, suma de 336 de milioane, din care 224 de milioane a reprezentat finanțarea de bază. Pentru implicarea și derularea de proiecte de cercetare a primit suma de 83 de milioane, menționate drept „finanțare suplimentară". Execuția bugetară arată că universitatea a avut venituri de 549 de milioane și un profit de 64 de milioane de lei.

Cea mai bine clasată universitate este Universitatea Tartu din Estonia, care are de partea sa tradiția. Primii studenți au fost înmatriculați în anul 1632. Universitatea are 13.000 de studenți, dar și 1.700 de profesori, un raport mai bun decât în cazul Universității Babeș Bolyai. Universitatea are rezultate științifice remarcabile în mai multe domenii: biologie celulară și moleculară, medicină, biochimie, psihologie. Universitatea este „responsabilă" de 56% din cercetarea din Estonia. Universitatea se află în top 100 cele mai citate la nivel mondial în 10 discipline.

Ce propune diferit Universitatea Tartu? Un hub educațional și de cercetare care concentrează resursele unei țări dar și mințile ei luminate (10% sunt profesori și studenți străini) (*tabel 5*).

Universitatea Politehnică (poziția 73) se află în urma universităților de profil din statele din Europa Centrală și de Est. UPB știe să facă bani: are un profit, pe anul 2020, de 248 milioane de lei și 29.400 de studenți. Anul acesta a decis să investească o sumă confidențială într-un post de știri care va avea o redacție formată din 100 de jurnaliști.

Universitatea Tehnologică din Varșovia a fost înființată în urmă cu aproape 200 de ani.

Are 30.000 de studenți și este perfect adaptată pieței muncii din Polonia. Universitatea oferă cel mai mare număr de manageri și de „executivi" din rândul companiilor autohtone. Investește în educație (*tabel 6, 7*).

Științe medicale

Universitățile de medicină din România sunt printre cele mai slab cotate din regiune. În clasamentul pe discipline al QS Rankings și-a făcut loc o singură universitate de medicină: Iuliu Hațieganu din Cluj Napoca (loc 351).

Lipsește Universitatea de medicină și farmacie „Carol Davila" din București, dar sunt prezente Universitățile Semmelweis (locul 201-250), Debrecen și Szeghed și Universitatea din Pecs (loc 351). Universitatea Charles din Cehia (locul 201) este cea mai bine clasată din Europa Centrală și de Est.

Câteva explicații

Față de acum 4 ani, numărul universităților din Top 1.000 QS Rankings s-a înjumătățit (de la 4 în 2016, la 2 în 2020). Au ieșit Universitatea Ioan Cuza din Iași și Universitatea de Vest din Timișoara.

Asociația Ad Astra a sesizat că, „chiar dacă scorul absolut al unora dintre universitățile de top din țară crește în principiu de la an la an, alte universități ale lumii cresc mai mult și mai repede, ca urmare a existenței unor politici naționale dedicate acestui deziderat".

Un aspect negativ care trage în jos universitățile autohtone îl reprezintă creșterea locurilor (cu taxă) din instituțiile de învățământ superior. Înregimentarea unui număr mare de studenți implică angajarea unui număr proporțional de profesori de top. Ei sunt greu de găsit în condițiile exodului de creiere de după Revoluție.

„Universitățile românești de top, atrăgând mulți studenți, au ulterior probleme majore în a atinge indicatorii academici legați de activitatea de predare. Spre exemplu, îmbunătățirea raportului profesori/studenți nu se poate face la universitățile competitive, care atrag mulți studenți, decât prin creșterea finanțării prin care să fie angajate cadrele didactice/de cercetare necesare", spun cercetătorii Ad Astra.

„Pentru o mai bună finanțare, e nevoie de organizarea universităților românești în locale, regionale și naționale". (Asociația Ad Astra)

Universitatea	Loc în Webometrics mondial
1. Universitatea Babeș Bolyai	834
2. Universitatea Ioan Cuza	980
3. Universitatea Politehnica București	1.035
4. Universitatea de Vest	1.365
5. Universitatea Transilvania, Brașov	1.422
6. Universitatea Tehnică, Cluj	1.466
7. Universitatea Gh. Asachi	1.561

Universitate	QS Rankings
Universitatea Babeș Bolyai	locurile 801-1.000 la nivel mondial
Universitatea București	locurile 801-1.000 la nivel mondial

Universitate	Shanghai Rankings
Universitatea Babeș Bolyai	locurile 701-801 la nivel mondial

Loc în QS Rankings	Universități multidisciplinare	Țara
2	Universitatea Tartu	Estonia
4	Charles University	Cehia
6	Jagiellonian University	Polonia
7	Universitatea Varșovia	Polonia
8	Universitatea Masarych	Cehia
24	Eötvös Loránd	Ungaria
26	Universitatea Szeghed	Ungaria
30	Universitatea Liubliana	Slovenia
39	Universitatea Debrecen	Ungaria
40	Universitatea Babeș Bolyai	România
47	Universitatea Zagreb	Croația
48	Universitatea din Sofia	Bulgaria
51	Universitatea Comenius	Slovacia
56	Universitatea București	România
60	Universitatea din Belgrad	Serbia
81	Ioan Cuza Iași	România
95	Universitatea de Vest	România
144	Universitatea Sarajevo	Bosnia
301	Universitatea Moldova	R. Moldova

Loc	Universități tehnologice	Țara
12	Universitatea Tehnologică Varșovia	Polonia
23	Universitatea Studii Tehnologice Brno	Cehia
31	Universitatea Tehnologică Talin	Estonia
35	Universitatea de Tehnologie Budapesta	Ungaria
59	Universitatea Tehnologică Bratislava	Slovacia
64	Universitatea de Tehnologie Praga	Cehia
73	Universitatea Politehnica București	România
93	Universitatea Gh. Asachi Iași	România
120	Universitatea Tehnică din Cluj	România
130	Universitatea Politehnică Timișoara	România
163	Universitatea Tehnică Sarajevo	Bosnia
251	Universitatea Tehnică Moldova	R. Moldova
301	Universitatea de Inginerie	Bulgaria

QS Rankings	Studii economice	Țara
35	Universitatea de Tehnologie și Economie Budapesta	Ungaria
167	Academia de Studii Economice	România
351	Universitatea de Economie din Varna	Bulgaria

QS Rankings	Studii Agricole	Țara
109	Szent István University	Ungaria
154	Universitatea Agricolă Nitra	Slovacia
251	Universitatea de Științe Agricole București	România
351	Universitatea Agricolă Tirana	Albania

Miliarde de la stat

Subvențiile acordate de Ministerul Educației, în anul universitar 2019 - 2020, au fost de 3,1 miliarde de lei pentru „finanțarea de bază" a universităților. Tot de la buget a fost alocată suma de peste 1,1 miliarde de lei ca „finanțare suplimentară" – în special pentru cercetare. Sume care se dovedesc insuficiente.

„Strategia de alocare a resurselor financiare publice pentru promovarea activităților de cercetare științifică în universități ar trebui de asemenea reevaluată și reproiectată la nivel guvernamental. Alocările curente, care nu depășesc 0,5% din PIB, pentru totalitatea activităților de cercetare științifică la nivel național, sunt argumente serioase pentru această recomandare", mai spun cercetătorii.

CE FACEM CU

Dilema politică și morală a Occidentului

CU O ZI ÎNAINTE DE SFÂRȘITUL ANULUI 2020, UE ȘI CHINA anunțau încheierea, în principiu, a negocierilor pentru un acord cuprinzător privind investițiile (CAI).

Vestea a venit oarecum pe neașteptate și a urmat unei lungi conferințe video între președintele Chinei, Xi Jinping, și liderii Uniunii Europene – președintele Consiliului, Charles Michel, cancelarul german Angela Merkel și președintele francez Emmanuel Macron.

La sfârșitul unei președinții germane care și-a concentrat eforturile către un profil politic mai pronunțat pentru Uniunea Europeană și în plin proces de instalare a noii administrații de la Washington, după asaltul din 6 decembrie asupra Capitoliului, anunțul de la Bruxelles a arătat din start o încărcătură politică mai degrabă decât una economică și comercială.

Imediat, Comisia Europeană a comunicat avantajele comerciale și politice ale noului acord.

Astfel, conform înțelegerii, China ar urma să permită un acces mai larg decât oricând pe piața sa pentru investitorii europeni. O prevedere care ar putea să echilibreze o situație favorabilă astăzi Chinei. Uniunea Europeană este o piață deschisă investițiilor, uneori chiar și în domenii sensibile, cu potențial strategic, precum infrastructura critică.

De partea cealaltă, China pune tot felul de bariere pentru intrarea companiilor pe piața sa.

Acum Beijingul s-ar angaja pentru un tratament echitabil la adresa companiilor din UE, care s-ar putea bucura de condiții concurențiale (mai) corecte pe piața chineză.

O altă prevedere vizează măsuri de transparență pentru întreprinderile de stat chineze, precum și pentru subvenții. Un mod de a preveni inundarea pieței europene cu produse sau servicii ale căror prețuri sunt scăzute artificial, prin practici neconcurențiale.

Europenii ar putea avea acces sporit în sectoare-cheie ale economiei chineze precum industria auto, echipamentele pentru telecomunicații, cloud-computing, sectorul privat de sănătate, servicii pentru transport aerian.

De asemenea, drepturile de acces ale europenilor la piața serviciilor financiare din China se aliniază cu cele ale investitorilor americani.

Pe de altă parte, acordul le oferă chinezilor mai multe oportunități în sectorul de producție din Europa, inclusiv în sectorul energiei regenerabile, care crește constant la nivelul UE.

Comisia precizează însă că deschiderea sectorului de energie regenerabilă este limitată la 5% pentru fiecare piață din blocul european și că aceasta este condiționată de o deschidere reciprocă din partea Chinei.

China a fost de asemenea de acord să pună în aplicare în mod eficient Acordul de la Paris privind schimbările climatice. Aceasta ar fi o reușită politică, dar și comercială importantă pentru Uniunea Europeană, care dorește să includă capitolul climatic în toate marile acorduri comerciale pe care le negociază.

Când un gigant precum China acceptă asemenea dispoziții într-un acord privitor la investiții, este un precedent important.

În sfârșit, Comisia Europeană accentuează faptul că Beijingul a acceptat dispoziții ambițioase privind munca forțată și ratificarea convențiilor fundamentale relevante ale Organizației Internaționale a Muncii.

Aceasta este o prevedere la limita dintre comerț și etică.

Statul chinez a fost pus de-a lungul anilor în fața a numeroase acuzații privind nerespectarea unor minime condiții pentru salariați. Imagini de groază din fabricile chinezești, de la confecții până la înaltă tehnologie, au făcut înconjurul lumii.

Mai mult, presa internațională dezvăluia recent existența a circa 400 de lagăre de muncă forțată în care ar fi internați membri ai comunității uigure.

Prin toate aceste practici, regimul chinez nu doar că își exercită controlul asupra populației sau își pedepsește adversarii (reali ori imaginari), dar obține și avantaje economice de pe urma muncii ieftine. În timp ce angajații occidentali vor condiții bune de muncă, salarii cel puțin decente, weekend-uri libere și concedii lungi.

Și, de aici, marea dilemă morală a societăților occidentale, când vine vorba de cooperarea cu China: este corect să faci comerț profitabil cu un guvern tiranic, care nu ezită să-și interneze cetățenii în lagăre de muncă? Și, până la urmă, cât de profitabil mai poate fi un comerț cu un partener care folosește munca forțată sau ignoră cele mai elementare reguli ținând de drepturile lucrătorilor?

În ultimele decenii, pragmatismul și-a spus cuvântul

DE

OVIDIU NAHOI

CHINA?

în această privință. Comerțul cu China este în regulă atâta timp cât aduce profit, iar problemele drepturilor omului sunt bune pentru a fi ridicate de politicieni la seminarii și conferințe, nu în acordurile comerciale.

Dar pandemia pare să fi schimbat ceva.

Uniunea Europeană și-a înțeles dependențele periculoase față de jucătorii economici globali și începe să mizeze pe mai multă suveranitate.

De fapt, europenii accelerează acum procese pe care le aveau în vedere și în perioada de dinainte de pandemie – cum ar fi rețeaua de acorduri comerciale și includerea în acestea a criteriilor climatice.

Acesta a fost și este răspunsul planificat la provocările de dată recentă cu care Uniunea Europeană s-a confruntat: Brexitul și Donald Trump.

În privința Brexitului, europenii s-au temut mereu de apariția unui „mic mamifer cu sânge cald" în vecinătatea lor – un paradis fiscal și un comerciant global dinamic. Unul dintre răspunsuri a fost tocmai încheierea de acorduri comerciale cu mari state sau regiuni, de la Japonia și Coreea de Sud la Canada, Singapore, Mexic sau Mercosur.

Dată fiind mărimea pieței europene, aceste acorduri rămân un standard în materie, iar un jucător de mult mai mici dimensiuni, precum Marea Britanie, cu greu ar putea obține condiții mai avantajoase.

În plus, aceste acorduri oferă partenerilor un cadru predictibil, în contrast cu politica unilateralistă a fostei administrații de la Washington.

În toată această colecție de acorduri comerciale internaționale, China ar fi o piesă rară, de fapt, cea mai de preț.

Cât privește China, interesul ei în încheierea acordului cu europenii a fost unul mai degrabă politic decât pur comercial.

Încă dinainte de preluarea mandatului la Casa Albă, Joe Biden a afirmat că dorește să realizeze o alianță de state democratice prin care să se opună Chinei, atât în privința respectării drepturilor omului, cât și a practicilor comerciale agresive. În acest context, China realizează un „cap de pod" esențial pe terenul Uniunii Europene, principalul aliat al Statelor Unite. Și transmite lumii că este un partener dorit chiar și de marile democrații.

În cei patru ani de administrație Trump, președintele Xi Jinping s-a manifestat ca un susținător al comerțului liber global și al multilateralismului, în contrast cu liderul de la Casa Albă și, cu siguranță, în contrast cu realitățile din propria țară.

Acordul cu europenii vine să reconfirme această poziție, de care China are nevoie în efortul său de a deschide mari căi comerciale, în cadrul grandiosului proiect Belts&Roads, cunoscut ca „Noul Drum al Mătăsii".

Dar criticile față de acordul euro-chinez deja au început să se facă auzite.

Mai mulți membri ai Parlamentului European au susținut că includerea unor astfel de prevederi într-un simplu acord comercial nu reprezintă nici pe departe o garanție serioasă că Beijingul își va ține promisiunile.

La sfârșitul lui ianuarie, europarlamentarii au adoptat o rezoluție care condamnă reprimarea violentă a protestelor pro-democrație din Hong Kong și susține că acordul de investiții periclitează

credibilitatea Europei în privința drepturilor omului. Rezoluția exprimă regretul că discuțiile comerciale nu au fost folosite „ca un instrument de negociere menit să protejeze înaltul grad de autonomie al Hong Kong-ului, precum și drepturile și libertățile fundamentale".

Astfel că ratificarea de către Parlamentul European a acordului euro-chinez rămâne sub un mare semn de întrebare.

Și tot la sfârșitul lui ianuarie, peste 100 de experți din China, alături de cercetători și activiști pentru drepturile omului din întreaga lume au publicat o scrisoare deschisă extrem de critică la adresa acordului.

Ei critică Uniunea Europeană că a semnat documentul în ciuda dovezilor privind desfășurarea de către Beijing a unor acte de purificare etnică, muncă forțată și alte încălcări grave ale drepturilor omului.

Semnatarii sunt de părere că acordul se bazează pe un set naiv de ipoteze cu privire la caracterul Partidului Comunist Chinez și, în realitate, nu face decât să întărească dependența strategică, deja alarmantă, a Europei față de China.

„Este absurd să ne imaginăm că Beijingul își va ține promisiunile câtă vreme și-a încălcat promisiunile atât de des în ultimii ani", se arată în scrisoare.

Drept exemple se enumeră suprimarea mișcării pro-democrație din Hong Kong, lagărele de muncă forțată pentru minoritatea uigură, sancțiunile chineze impuse Australiei și amenințarea permanentă la adresa Taiwanului.

Dar trebuie ca un acord de investiții să rezolve toate aceste chestiuni politice, diplomatice și strategice, atât de complicate?

Nici nu și-a propus asta, atrăgea atenția Valdis Dombrovskis, comisarul european pentru Comerț, într-un interviu pentru *Financial Times*.

CAI „nu este un panaceu care adresează toate provocările legate de China, dar aduce multe îmbunătățiri bine-venite... Acest acord este doar un element într-un peisaj complicat al relațiilor UE-China și este clar că mai sunt multe provocări complexe de adresat", a spus Dombrovskis, care a precizat că, oricum, documentul răspunde unui număr cu mult mai mic de probleme în comparație cu acorduri încheiate cu Japonia, Marea Britanie sau Canada, de examplu.

Alte critici vizează tocmai graba cu care a fost semnat acordul. Nu ar fi fost, oare, mai bună o coordonare a europenilor cu Administrația Biden, pe dosarul chinez?

Este și problema pe care o pune fostul președinte al Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker, într-o declarație pentru *Politico Europe*:

„Sper că Comisia a purtat discuții cu noua administrație înainte de a semna acest acord... De fapt, nu am nicio îndoială că a procedat cu prudență", a afirmat Juncker.

Dar a fost consultată viitoarea administrație americană, cu care europenii au promis să lucreze îndeaproape? Se pare că nu. Și nici nu a fost în plan.

Încă din 22 decembrie 2020, Jake Sullivan, nominalizat de Biden drept consilier pentru securitate națională, a publicat un mesaj pe contul său de Twitter prin care avertiza capitalele europene cu privire la graba de a încheia CAI.

Într-o aluzie cât se poate de străvezie, Sullivan scria că „ar saluta consultările timpurii cu partenerii noștri europeni legate de preocupările noastre comune cu privire la practicile economice ale Chinei".

De partea lor, europenii pot invoca „faza unu" a acordului comercial americano-chinez, încheiat în ianuarie 2020, sub administrația Trump.

Europenii consideră acum că tocmai CAI îi aduce mai aproape de paritatea cu Statele Unite în ce privește poziționarea față de China. Este o traducere practică a termenului de „autonomie strategică",

Nimic nu împiedică UE și SUA să găsească o cale comună de a trata cu China, îmbinând aspectele comerciale cu cele politice

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

aflat în plină dezbatere pe pământ european şi invocat (cu înţelesuri diferite, se pare) de Paris şi Berlin.

Cu toată frustrarea americanilor legată de graba cu care UE (dar mai ales, China) au decis să anunţe încheierea negocierilor – sau poate tocmai de aceea - pare a fi o remarcabilă victorie de etapă a „suveraniştilor europeni".

De aici, discuţia dintre europeni şi americani, pe de o parte şi chinezi, pe de alta, de-abia se poate deschide. Şi nimic nu împiedică acum Uniunea Europeană şi Statele Unite să găsească o cale comună de a trata cu China, îmbinând aspectele comerciale cu cele politice.

Cât despre CAI, acesta nu se ştie dacă va avea viaţă lungă. Să presupunem că va fi ratificat în cele din urmă, în lipsă de altceva mai bun. Dar nu se ştie cât timp va putea sta în picioare câtă vreme există mari şanse ca Beijingul să nu-şi respecte angajamentele.

Dimpotrivă, o cooperare consolidată transatlantică va putea pune o presiune suplimentară la adresa Chinei.

În această privinţă, drumurile sunt deschise.

Complicatul dans al dragonului

Multă vreme, „miracolul economic chinezesc", implementarea capitalismului într-o ţară cu partid unic şi rigiditate ideologică desăvârşită, au alimentat speranţe în Occident.

Apariţia unei clase mijlocii şi sporirea contactelor comerciale şi umane cu lumea occidentală lăsau să se întrevadă perspectivele unei deschideri a sistemului, unei extinderi a libertăţilor şi a transformării Chinei într-un jucător fair-play pe scena globală.

Speranţele s-au materializat în mică măsură. În perioada mandatului Trump, China a rămas un susţinător al multilateralismului şi comerţului liber, pentru că acestea serveau intereselor sale de expansiune globală.

Dar China a contrazis teoriile potrivit cărora bunăstarea şi formarea unei clase mijlocii duc, inevitabil, la liberalizare politică.

În plan intern, China s-a transformat într-o dictatură cu aspecte de distopie, dacă avem în vedere sistemul draconic de supraveghere digitală sau „centrele de reeducare" pentru populaţia uigură. Tehnologia cea mai înaltă împotriva oamenilor.

Departe de a se apropia de tabăra „liberală" a lumii, de care o leagă, totuşi, cele mai multe interese economice şi comerciale, China este azi în rând cu tiraniile – Rusia, Turcia, Venezuela, Iran. În acelaşi timp, China rămâne un jucător economic şi comercial de primă mână, de neevitat pe scena globală.

Dar cum să tratezi, din punctul de vedere al democraţiilor, un asemenea dragon care-şi poate schimba mereu înfăţişarea?

Occidentul nu a găsit până acum calea potrivită – instrumentele războiului rece nu mai pot fi de folos, iar prea multă deschidere conţine pericolul unei dependenţe periculoase.

În excepţionala sa carte „Despre China", fostul secretar de stat american Henry Kissinger, artizanul apropierii dintre Washington şi Beijing, un element esenţial în sfârşitul Războiului Rece, explica viziunea Chinei despre ea însăşi: centrul lumii, „toate cele câte sunt sub cer". Şi impunerea binevoitoare şi insidioasă a superiorităţii chineze în faţa barbarilor.

Un avertisment, dar şi o cheie pentru o posibilă abordare din partea Occidentului.

CICATRICILE SIRIEI Orașul Afis, care a suferit distrugeri pe scară largă din cauza luptelor grele și a atacurilor aeriene ale forțelor pro-regim, din provincia nord-vestică Idlib.

FOTO: OMAR HAJ KADOUR/AFP/GETTY; TOP RIGHT: SZAKALY/GETTY

RĂZBOI FĂRĂ PACE

Zece ani sângeroși de la primăvara arabă

După zece ani de la revoltele care au răsturnat Orientul Mijlociu și Africa de Nord, analizăm care au fost câștigurile, pierderile și impactul durabil asupra țărilor implicate.

PROTESTELE CUNOSCUTE SUB NUMELE DE „primăvară arabă" s-au răspândit rapid în Orientul Mijlociu și Africa de Nord în urmă cu 10 ani, provocate parțial de moartea din ianuarie 2011 a lui Mohamed Bouazizi, un vânzător ambulant tunisian. Bouazizi s-a incendiat într-un act suicidar menit să fie o sfidare împotriva establishmentului, iar gestul său a aprins flăcările fervorii revoluționare în regiune.

Dar, dacă primele zile ale primăverii arabe au fost definite de speranță, entuziasm și indignare, ulterior, demonstrațiile în masă din multe țări au fost înăbușite prin represiuni brutale, iar statele s-au confruntat cu un aflux de interese și luptători străini, precum și cu războaie civile, murdărind moștenirea revoltei pan-arabe pentru democrație.

La un deceniu după auto-jertfirea lui Bouazizi, *Newsweek* aruncă o privire asupra unora dintre țările cele mai afectate de primăvara arabă și examinează unde se află astăzi.

Tunisia

Zine El Abidine Ben Ali, pe atunci președinte al Tunisiei, a fost forțat să demisioneze și să fugă în Arabia Saudită la doar 10 zile după moartea lui Bouazizi, ceea ce a marcat un punct de cotitură după seria de proteste care durau de o lună împotriva politicilor guvernamentale și a corupției, învinuite pentru șomaj ridicat, calitatea redusă a vieții și puține libertăți politice.

Ben Ali a folosit inițial forțele de securitate pentru a înăbuși revolta populară care a ucis aproximativ 300 de oameni. În ciuda demonstrației de forță, nu a putut să stăpânească disensiunea în creștere la nivel național. Înlăturarea sa a marcat o victorie timpurie pentru cetățenii sătui, care au răsturnat un lider ce rezista de multă vreme, unul care a ajuns la putere înlăturându-l pe președintele bolnav Habib Bourguiba în 1987.

Ben Ali, care avea să moară în exil în septembrie 2019, a fost succedat la început de președintele Legislativului, Fouad Mebazaa, conform protocolului. Moncef Marzouki a fost ales ulterior președintele țării de către un organism interimar însărcinat cu revizuirea constituției Tunisiei. A condus până în 2014, când a pierdut alegerile în fața lui Beji Caid Essebsi, care a fost prim-ministru după căderea lui Ben Ali. Essebsi a murit în funcție în iulie 2019, iar Kais Saied conduce în prezent țara

DE

TOM O'CONNOR
@ShaolinTom

după ce a câștigat votul național mai târziu în acel an.

În timp ce mulți văd Tunisia ca un model relativ de succes al primăverii arabe, țara se confruntă în continuare cu provocări economice exacerbate de pandemia COVID-19 în curs de desfășurare, precum și cu probleme de securitate, inclusiv cu prezența unui grup militant al Statului Islamic (ISIS) care a determinat o stare de urgență, prelungită, de cinci ani.

Egipt

La două săptămâni după ce Ben Ali a ieșit din Tunisia, Egiptul a fost zguduit de demonstrații masive, marșuri și acțiuni de ocupare a unor spații publice, conduse în mare parte de tinerii țării, care au cerut demisia președintelui Hosni Mubarak, care era în fruntea țării din 1981. Tulburările au fost inspirate de acuzații similare cu cele din Tunisia, privind nedreptățile cauzate de stat și neglijare a poporului. După săptămâni de ciocniri violente și peste 800 de persoane ucise, potrivit unei estimări, Mubarak a fost nevoit să demisioneze în februarie 2011.

El a preluat puterea în Egipt după ce președintele de atunci, Anwar Sadat, a fost asasinat într-un îndrăzneț atac islamist din 1981, comis de soldați care au rupt rândurile într-o paradă militară și au atacat standul unde stătea. Mubarak a fost rănit în atac. El a rămas la putere 30 de ani, dar a fost arestat la scurt timp după demisia sa din 2011. A fost achitat în cele din urmă în 2017. Mubarak a fost succedat de Mohammed Morsi, membru al Frăției Musulmane, organizație interzisă anterior, care a câștigat alegerile din 2012. Scrutinul din acel an a fost considerat ca prima luptă electorală strânsă și reală din istoria țării.

Încercările lui Morsi de a consolida puterea prezidențială și de a schimba sistemul laic de guvernare al Egiptului cu unul islamist l-au îndepărtat rapid de mari părți ale societății și din puternica armată egipteană. La aniversarea a unui an de la alegerea sa, s-a confruntat cu proteste în masă la fel de mari sau chiar mai mari decât cele care l-au răsturnat pe predecesorul său. În cele din urmă, armata a organizat o lovitură de stat împotriva sa în iulie 2013.

Un an mai târziu, a avut loc un alt vot național care l-a adus la putere pe fostul ministru al Apărării Abdel-Fattah el-Sissi, care conduce până în ziua de azi țara, cu un regim pe care mulți îl consideră o revenire la stăpânirea militară.

Administrația Sissi s-a străduit să remodeleze economia afectată a Egiptului, în timp ce multe nemulțumiri privind libertățile civile rămân nerezolvate. Țara s-a confruntat, de asemenea, cu atacuri mortale la apogeul creșterii regionale a ISIS și încă se confruntă cu o prezență continuă din partea grupului în Peninsula Sinai. Totuși, problemele sale de securitate nu se compară cu cele din alte națiuni aflate în conflict, cum ar fi Libia vecină.

Libia

În perioada în care Mubarak era aproape să demisioneze în Egipt, proteste anti-guvernamentale rar văzute în Libia au început în cel de-al doilea oraș al țării, Benghazi. Muammar el-Gaddafi, care a condus din diferite funcții din 1969, a ordonat forțelor sale de securitate să suprime rebeliunea armată, care s-a răspândit pe măsură ce puterile occidentale au încurajat eforturile de a-l înlătura, invocând încălcările drepturilor omului.

„Mulți libieni au sărbătorit moartea lui Gaddafi, dar fricțiunile dintre facțiuni au crescut rapid, creând diviziuni profunde care au dus la război civil"

Întrucât Libia a intrat într-un război civil complet, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a votat în martie 2011 să impună sancțiuni lui Gaddafi și cercului său de apropiați și să impună o zonă interzisă pentru zboruri. Statele Unite, Canada, Franța, Regatul Unit și alte câteva state membre NATO au lansat o campanie de bombardament care a paralizat forțele guvernamentale libiene și a oferit opoziției un avantaj. Atacurile aeriene au vizat în cele din urmă chiar convoiul lui Gaddafi, ducând la capturarea și executarea acestuia la fața locului, de către rebeli.

Mulți libieni au sărbătorit moartea lui Gaddafi, dar fricțiunile dintre facțiunile insurecției au crescut rapid, creând diviziuni profunde care au dus în 2014 la un război civil ce continuă în prezent. Conflictul opune în principal guvernul de uniune națională recunoscut de către ONU, aflat la Tripoli, și Camera Reprezentanților din Tobruk, condusă militar de feldmarșalul Khalifa Haftar, care a preluat controlul teritoriului controlat anterior de forțele islamiste care luptau la rândul lor pentru putere.

Conflictul a căpătat o anvergură internațională, căci Turcia și Qatar sprijină Guvernul Acordului Național pe de o parte, iar Emiratele Arabe Unite, Egiptul, Franța și companiile militare private susținute de Rusia, pe de altă parte, îl ajută pe Khalifa Haftar.

Libia rămâne împărțită, Haftar controlând încă o mare parte a țării, în ciuda eșecurilor recente din campania sa de a cuceri capitala. Libienii au un nivel de trai mai scăzut decât atunci când a început războiul. Campania condusă de NATO împotriva lui Gaddafi a avut efecte durabile. Rusia și-a exprimat indignarea față de politica externă a SUA în regiune, deoarece a căutat asigurări că rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU nu vor fi precursoarele unei intervenții.

MOȘTENIREA OAMENILOR PUTERNICI
Sus: O demonstrație în Tunisia pe 10 decembrie 2020, pentru victimele încălcărilor drepturilor omului din țară. Stânga: Libia, Muammar el-Gaddafi. Jos: Hosni Mubarak din Egipt.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC, DE SUS: YASSINE GAIDI/ANADOLU AGENCY/GETTY; DAILY EXPRESS/HULTON ARCHIVE/GETTY; VICTOR SOKOLOWICZ/BLOOMBERG/GETTY

Siria

Furia rusă față de modul în care SUA și aliații săi occidentali au gestionat Libia au modelat strategia Moscovei în Siria, unde proteste importante împotriva autoritarismului s-au transformat în conflicte armate și apoi în război civil în 2011. Când puterile occidentale s-au adresat Consiliului de Securitate al ONU pentru a da undă verde intervenției, Rusia și China și-au exercitat, de data asta, dreptul de veto, oferind astfel o linie de salvare președintelui sirian Bashar al-Assad.

În 2000, Assad i-a succedat la conducerea Siriei tatălui său, Hafez al-Assad, care condusese țara timp de 30 de ani. Cu sprijinul direct din Iran și Rusia, el a consolidat ceea ce a devenit o jumătate de secol de când familia sa domină Siria. Assad a rezistat unui război care a ucis aproximativ jumătate de milion de oameni și a dus la refugierea a milioane de persoane, luptând împotriva unor grupări susținute inclusiv de Statele Unite și de aliații săi regionali, precum și de ISIS.

Guvernul a recâștigat controlul asupra majorității țării, dar aproximativ o treime a rămas în mâinile unei miliții autonome susținute de SUA, în majoritate kurdă, cunoscută sub numele de Forțele Democrate Siriene. Cele două părți s-au străduit să se reconcilieze, în timp ce se confruntă cu creșterea unor forțe de opoziție siriene susținute de Turcia și de ISIS.

Solicitările pentru reforme împotriva brutalității poliției și în favoarea unor libertăți politice mai mari în Siria au fost înăbușite sub sunetele de mortiere și de atacuri aeriene. Chiar dacă acum cea mai mare parte a conflictului este izolat în provincia Idlib, dominată de trupe jihadiste, criza financiară și sancțiunile internaționale au devastat o economie împinsă în pragul colapsului total din cauza COVID-19.

Yemen

Criza umanitară în curs de desfășurare din Siria se poate compara doar cu cea din Yemen, unde ceea ce părea a fi o victorie timpurie pentru democrație s-a transformat într-un dezastru în toate sensurile cuvântului.

La începutul anului 2011, protestele au crescut în statul din sud-vestul Peninsulei Arabe, inspirându-se din evenimentele din Tunisia și Egipt. Soldații au fost trimiși să rupă mitingurile, la ordinele președintelui Ali Abdullah Saleh, care a condus Yemenul de Nord din 1978 și ulterior țara unificată în 1990.

Consiliul de cooperare din Golf, format din șase națiuni, a încercat să medieze o soluție pentru a opri vărsarea de sânge, stabilind în cele din urmă plecarea supravegheată și exilul lui Saleh în Arabia Saudită, în 2012. Vicepreședintele Abed Rabbo Mansour Hadi a preluat puterea, în urma alegerilor din acel an, dar problemele Yemenului s-au multiplicat doar. Ansar Allah, mișcarea musulmană șiită zaidi, sau Houthi, a continuat să avanseze spre capitală, în timp ce grupurile militante islamiste sunnite precum Al-Qaeda și ISIS au intensificat atacurile și au continuat protestele anti-guvernamentale.

Ansar Allah a preluat controlul deplin al capitalei la începutul anului 2015, forțându-l pe Hadi să se mute în

orașul sudic Aden. O coaliție condusă de Arabia Saudită a intervenit militar, acuzând rebelii că sunt un front pentru Iran. SUA, care au acuzat la rândul său pe Ansar Allah că primește tehnologie de rachetă de la Teheran, oferă sprijin coaliției conduse de Arabia Saudită, ignorând preocupările legate de drepturile omului în rândul parlamentarilor din Washington.

Pe măsură ce facțiunile războinice din Yemen continuă să lupte, schimbând uneori alianțe și despărțindu-se, a urmat un impas relativ, care a lăsat Ansar Allah încă în controlul Sanaa.

Între timp, bolile și malnutriția continuă să omoare zeci de cetățeni zilnic, aducând numărul total al victimelor războiului din Yemen la aproape de 250.000 de persoane.

În altă parte

Aproape toate cele 22 de națiuni ale Ligii Arabe s-au confruntat cu demonstrații de diferite grade de intensitate la începutul anilor 2010.

Bahrain, o națiune musulmană șiită majoritară, condusă de o monarhie musulmană sunnită, a reușit în mare măsură să anuleze violent o revoltă realizată cu sprijinul Arabiei Saudite și al Emiratelor Arabe Unite. Algeria, Iordania și Oman au implementat unele reforme ca răspuns la cererile protestatarilor, în timp ce alte națiuni, inclusiv Libanul, Irakul și Sudanul, au avut unele demonstrații de stradă, dar nu s-au confruntat cu tulburări majore până la sfârșitul deceniului.

„Primele zile ale primăverii arabe au fost definite de speranță, entuziasm și indignare“

Cu multă furie, incertitudine și frustrare rămase nerezolvate în întreaga regiune, expresia popularizată de mișcarea din primăvară arabă, „oamenii vor căderea regimului”, poate fi auzită în continuare la mitinguri, deoarece cetățenii își riscă viața și membrele pentru a contesta autoritatea - acum pe deplin conștienți de prețul plătit de cei care au intrat în tulburările din ultimul deceniu în încercarea lor de a lupta pentru o societate mai corectă și mai liberă. N

FOTO: ED GILES/GETTY

PRAGUL LIBERTĂȚII. Protestatari în Piața Tahrir din Cairo în timpul demonstrațiilor împotriva președintelui egiptean Mohammed Morsi, în noiembrie 2012

Newsweek ROMÂNIA

Abonamente la Poșta Română sau pe

www.newsweek.ro

Urmăriți și **Newsweek LIVE**

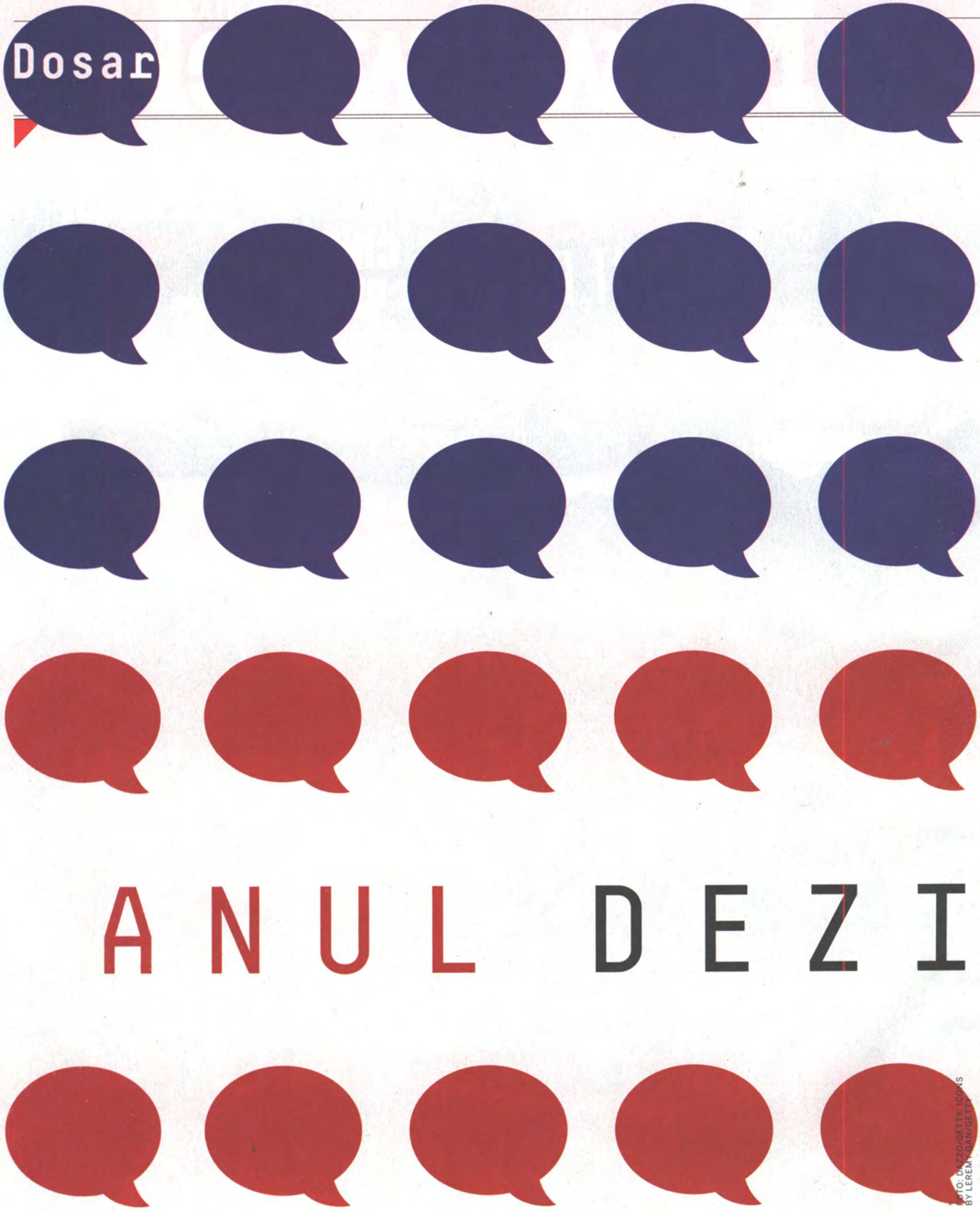

ANUL DEZI

FOTO: DAZZD/GETTY; ICONS BY LEREMY GAN/GETTY

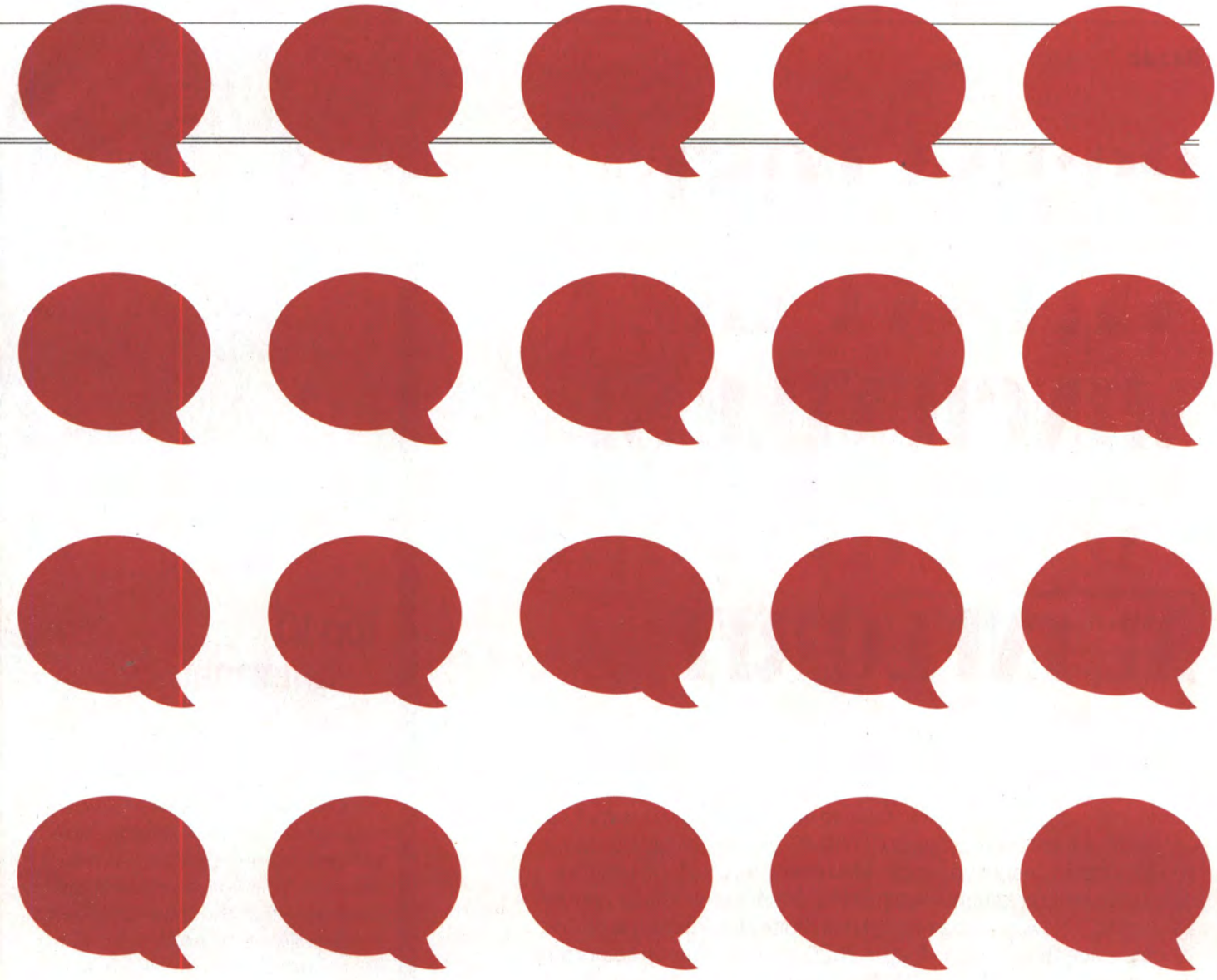

N F O R M Ă R I I

de GABBY DEUTCH

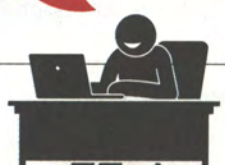

2020 A FOST ANUL ÎN CARE MINCIUNILE ȘI CONSPIRAȚIILE AU ÎNFLORIT

Anul a început cu dezinformarea venită dintr-o parte a clasei politice americane despre destituirea președintelui Trump și cu o mulțime de site-uri web finanțate de democrați, care se prezintă ca site-uri de știri locale. Internetul și fluxurile din rețelele de socializare au început să se umple de mituri despre originile COVID-19, cu remedii false propuse și dezinformări despre un vaccin. Mai recent, au proliferat falsurile despre alegerile prezidențiale din SUA și despre procesul de numărare a voturilor. ■ NewsGuard a realizat mai multe clasamente de tip Top 10, care evidențiază cine au fost, în 2020, cei mai influenți colportori de dezinformare online din SUA. ■ TruePundit.com, de exemplu, este un site care publică dezinformări despre vaccinul COVID-19 din aprilie 2020. Conform datelor compilate de NewsGuard, TruePundit.com a fost anul trecut unul dintre cele mai distribuite site-uri de dezinformare. ■ TruePundit.com a primit scorul 0 în tabelul de evaluare NewsGuard, ceea ce înseamnă că nu trece niciunul dintre cele nouă criterii de credibilitate și transparență ale companiei IT care verifică și oferă etichete de încredere pentru peste 5.800 de site-uri de știri din SUA și Europa. Cu toate acestea, portalul a obținut peste 5 milioane de „angajamente" (aprecieri, distribuiri și comentarii pe Facebook, Twitter și LinkedIn) în 2020, potrivit NewsWhip, o companie de analiză social media. A fost la egalitate din acest punct de vedere cu, de exemplu, STAT News, un site de știri de sănătate și de știință respectat și verificat, care a fost un lider în acoperirea cu informații a pandemiei și a obținut un scor perfect de 100 de la NewsGuard. ■ Clasamentele pun în evidență și publicațiile din SUA, mari și mici, care practică jurnalism responsabil într-un mod transparent. ■ Pentru a produce aceste liste, NewsGuard s-a bazat pe evaluările de credibilitate a aproape 5.000 de site-uri de știri și informații din SUA și pe datele de „angajament" obținute de la NewsWhip.

Top 10 dezinformatori

NewsGuard acordă site-urilor web un scor de la 0 la 100, în funcție de câte dintre cele nouă criterii de credibilitate și transparență impuse de companie le îndeplinesc. Un site cu un scor mai mic de 60 primește o evaluare roșie sau, în general, nesigură. În această listă, am identificat cele mai puțin credibile site-uri - adică cele care obțin punctaje sub 10, dar care au avut cele mai multe distribuiri în rețelele sociale în 2020, pe locul unu fiind site-ul cel mai distribuit din lume. Aceste platforme online sunt cunoscute pentru că publică în mod obișnuit falsuri și, în majoritatea cazurilor, pentru refuzul de a divulga cititorilor cine deține site-ul sau cine creează conținutul acestuia. Opt dintre primele 10 site-uri au publicat dezinformare despre coronavirus sau despre alegerile din SUA. Dar, în egală măsură, acestea sunt site-urile de dezinformare cu cea mai mare răspândire. Deși NewsGuard a evaluat, de asemenea, ca fiind în categoria roșie, site-urile cu tendințe liberale (cum ar fi rețeaua Courier Newsroom din care fac parte site-uri de știri pseudo-locale care sunt finanțate de o organizație nonprofit aliată democraților), veți vedea că multe dintre site-urile de mai jos înclină puternic, ideologic, spre dreapta, sugerând că dezinformatorii conservatori sunt mai buni la atragerea și implicarea unui public.

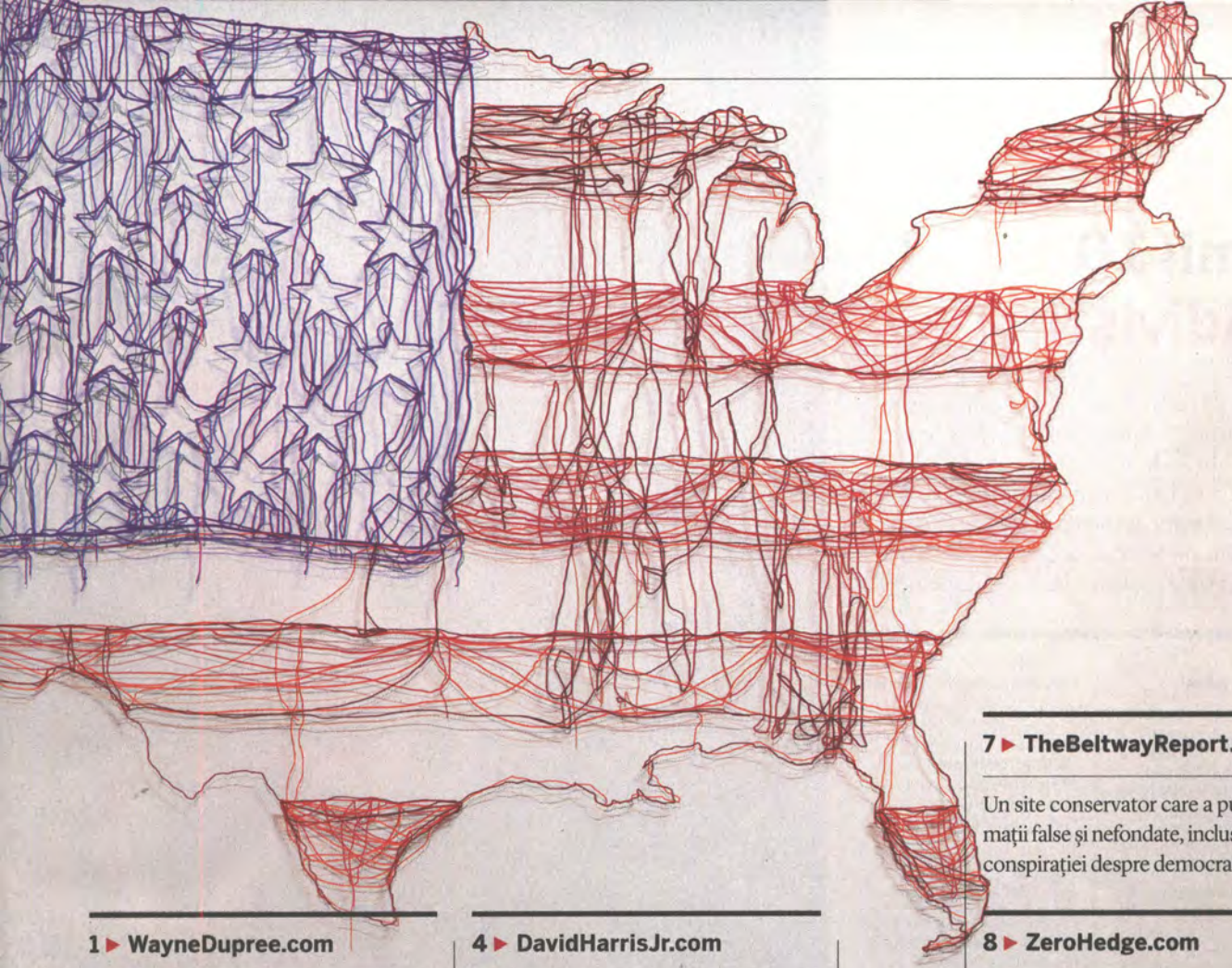

1 ▸ WayneDupree.com

Site-ul web al vedetei radio conservatoare Wayne Dupree a publicat în repetate rânduri afirmații false și înșelătoare, inclusiv despre pandemia COVID-19.

2 ▸ GellerReport.com

Un blog condus de activista Pamela Geller care descrie Islamul și adepții săi într-o lumină negativă. Site-ul a publicat afirmații false despre fostul președinte Barack Obama, pandemia COVID-19 și alegerile din SUA din 2020.

3 ▸ RedStateWatcher.com

Un site conservator operat anonim, care republică povești false și înșelătoare, de obicei despre politica din SUA. Site-ul a publicat, de asemenea, afirmații false despre pandemia COVID-19.

4 ▸ DavidHarrisJr.com

Un site conservator condus de antreprenorul în domeniul sănătății și mass-media David Harris Jr., care a publicat povești false și înșelătoare despre alegerile prezidențiale din 2020.

▸ TruePundit.com

Un site web care a promovat frecvent teorii ale conspirației și informații false, inclusiv despre pandemia COVID-19.

6 ▸ Healthy-Holistic-Living.com

Un site web care spune că „sprijină persoanele cu pasiune pentru o viață holistică", care a promovat vindecarea nejustificată a cancerului și a șters conținutul fals fără a publica corecții.

7 ▸ TheBeltwayReport.com

Un site conservator care a publicat afirmații false și nefondate, inclusiv teorii ale conspirației despre democrați.

8 ▸ ZeroHedge.com

Un blog politic și financiar care publică frecvent informații false, inclusiv despre COVID-19 și despre alegerile din 2020, dar și știri care favorizează guvernul Rusiei.

9 ▸ UniteAmericaFirst.com

Un site conservator condus de Will Johnson, un activist republican și YouTuber, care a publicat informații false și înșelătoare, inclusiv despre alegerile din 2020.

10 ▸ UncleSamsMisguidedChildren.com

Un site de știri care publică informații despre politica SUA, armata și forțele de ordine și care a avansat afirmații false despre COVID-19 și alegerile din 2020. Este legat de Oath Keepers, o organizație militară de extremă dreapta.

FOTO: GETTY

Primii 10 recidiviști

Am identificat 85 de site-uri web care au publicat falsuri atât despre COVID-19, cât și despre alegerile din SUA din 2020. Dintre site-urile care au publicat minciuni despre ambele subiecte, 10 au avut cele mai multe distribuiri pe rețelele de socializare anul trecut. Acestea sunt listate în funcție de implicare, cel mai popular fiind site-ul de pe locul 1.

1 Breitbart.com

Un site de știri și comentarii care a pledat pentru politicile naționaliste și populiste ale președintelui Donald Trump, dar care nu-și asumă public această agendă.

2 TheBlaze.com

Site-ul face parte dintr-o rețea conservatoare de media fondată de comentatorul Glenn Beck.

3 TheEpochTimes.com

The Epoch Times este un ziar conservator fondat de membrii unui grup spiritual persecutat în China, Falung Gong.

4 LawEnforcementToday.com

Un site care oferă știri și informații pentru profesioniștii din domeniul aplicării legii.

5 TrendingPolitics.com

Un site de știri operat în mod anonim, conectat la o rețea de pagini de Facebook cu milioane de adepți.

6 WND.com

Un site web cunoscut inițial ca WorldNetDaily, care a avansat teorii ale conspirației cu privire la certificatul de naștere al fostului președinte Barack Obama și membrului Comitetului Național Democratic, Seth Rich.

7 LifeSiteNews.com

Un site web care publică știri și opinii despre activismul și legislația anti-avort.

8 TheGatewayPundit.com

Un site de știri condus de bloggerul Jim Hoft, care a promovat teorii ale conspirației pe subiecte cum ar fi atacul armat din 2018 care a avut loc într-o școală din Parkland, Florida.

9 RedState.com

Un site de știri înclinat spre dreapta, unde majoritatea scriitorilor și editorilor care publică semnează doar cu pseudonime.

10 RushLimbaugh.com

Site-ul web pentru The Rush Limbaugh Show, programul radio sindicalizat găzduit de comentatorul politic conservator Rush Limbaugh.

FOTO: GETTY

NewsGuard a evidențiat, de asemenea, 10 site-uri care produc conținut **adevărat, convingător, credibil și transparent.** Cu toate acestea, datorită redacțiilor cu puțini oameni sau a subiectelor de nișă pe care le acoperă, nu sunt la fel de bine distribuite pe rețelele sociale. Acestea sunt:

1 ➤ TheRepublic.com

Site-ul web *The Republic*, un cotidian care apare în Columbus, Indiana și acoperă partea de sud a statului.

2 ➤ Whig.com

Site-ul web pentru *The Herald-Whig*, un ziar cu sediul în Quincy, Illinois, care este distribuit în orașul Quincy și comunitățile înconjurătoare din partea centrală de vest a statului.

3 ➤ OklahomaWatch.org

Site-ul pentru OklahomaWatch.org, o organizație de știri non-profit care publică analize detaliate și bine documentetate despre problemele politice și sociale din Oklahoma.

4 ➤ TheIncline.com

Un site web care acoperă știri, politici, arte și cultură în Pittsburgh, Pennsylvania.

5 ➤ HealthFeedback.org

Un site de verificare a faptelor care evaluează credibilitatea afirmațiilor medicale și de sănătate făcute de organizații de presă sau care circulă pe social media.

6 ➤ RetractionWatch.com

Blog și bază de date dedicate urmăririi articolelor retrase din reviste științifice. Site-ul afirmă că misiunea sa este „urmărirea retragerilor ca o fereastră în procesul științific".

7 ➤ Triad-City-Beat.com

Site-ul web al *Triad City Beat*, un ziar săptămânal alternativ care acoperă știri și cultură în orașele ce constituie triada din Carolina de Nord: Winston-Salem, High Point și Greensboro.

8 ➤ MyRecordJournal.com

Site-ul pentru *Record-Journal*, un cotidian cu sediul în Meriden, Connecticut.

9 ➤ CrainsCleveland.com

Site-ul web al *Crain's Cleveland Business*, o revistă săptămânală care acoperă finanțele și industria pentru orașul Crain și pentru nord-estul Ohio.

10 ➤ WCTrib.com

Site-ul web al *West Central Tribune*, un ziar care apare zilnic în Willmar, Minnesota și părțile înconjurătoare din vestul și centrul Minnesota.

Și printre cele 15% dintre site-urile din SUA care au obținut un scor perfect de la NewsGuard, de 100 de punce, 10 au avut și o bună distribuție pe rețelele sociale anul trecut. Acestea sunt:

1. NBCNews.com
2. NYTimes.com
3. MSN.com
4. WashingtonPost.com
5. NPR.org
6. BusinessInsider.com
7. USAToday.com
8. Newsweek.com
9. Politico.com
10. TheAtlantic.com

MENȚIUNE: Newsweek, MSN și Business Insider au relații de afaceri cu NewsGuard sau fondatorii săi. Detalii complete pot fi găsite pe site-urile fiecăreia dintre aceste publicații.

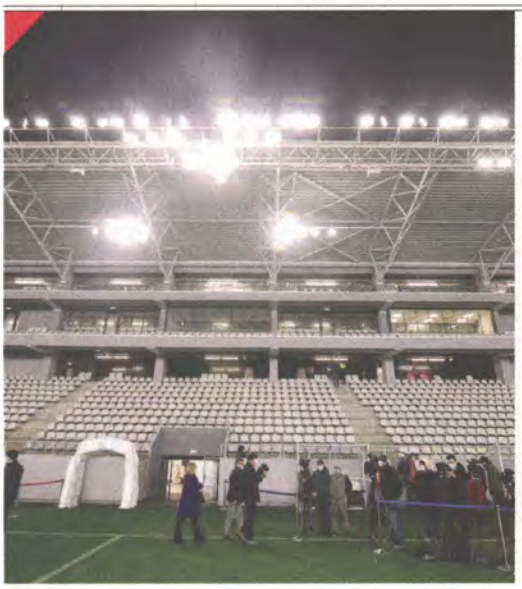

CONFLICT

Bătălia pentru Stadionul de Rugby „Arcul de Triumf"

Ministerul Tineretului și Sportului a pus în dezbatere publică o hotărâre prin care se înființează Complexul Național „Arcul de Triumf", care va include Stadionul Național de Rugby, va avea 20 de angajați și un director. Costurile anuale vor fi de 15 milioane de lei.

TRECÂND PESTE TOATE ordinele de ministru și protocoalele încheiate între Federația Română de Rugby și Ministerul Tineretului și Sportului, Eduard Novak a decis să preia Stadionul Național de Rugby „Arcul de Triumf" în subordinea ministerului pe care îl conduce și să-i schimbe denumirea.

Asta, în condițiile în care un raport al Curții de Conturi din martie 2020 arată dezastrul bazelor administrate de Ministerul Tineretului și Sportului.

Noua structură administrativă are 20 de persoane și un director care vor avea la dispoziție un buget anual de 15 milioane de lei pe an, așa cum se arată în proiectul de Hotărâre privind înființarea Complexului Sportiv Național „Arcul de Triumf" în subordinea Ministerului Tineretului și Sportului.

Evident, ministrul va stabili statul de funcții și regulamentul de organizare și funcționare.

Până în momentul de față, activitatea pe Stadionul Național de Rugby „Arcul de Triumf" a fost gestionată de Federația Română de Rugby din fonduri proprii.

Practic, Ministerul Tineretului și Sportului vrea să devină proprietar al unei baze moderne la care nu a avut nicio implicare directă. Singurele entități care au contribuit au fost Federația Română de Rugby, care a obținut avizele de construcție, a făcut primul proiect și a demolat vechiul stadion din fonduri proprii, și Compania Națională de Investiții, care finanțat construcția noului stadion.

De menționat este și faptul că fostul stadion a fost contruit cu fondurile FRR, din care două milioane de euro au venit de la International Rugby Board (Federația Internațională de Rugby, devenită utlreior World Rugby), deci nu de la statul român.

Acum, MTS spune că „necesitatea înființării Complexului Sportiv Național «Arcul de Triumf» este justificată de sa-

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

STADIONUL NAȚIONAL DE RUGBY
Arcul de Triumf a devenit o miză pentru afaceri de partid (stânga sus). Ministrul Eduard Novak girează un act normativ care conține informații false (dreapta sus). În bugetul noului Complex Sportiv Arcul de Triumf sunt prevăzute doar cheltuieli pentru salarii, bunuri și servicii pentru următorii 5 ani

tisfacerea nevoii de pregătire a loturilor naționale și olimpice reprezentative ale României și organizarea și desfășurarea competițiilor sportive la nivelul standardelor internaționale".

Hotelul stadionului va putea fi închiriat de oricine

La articolul 3, alineatul 2, se specifică faptul că noul hotel construit în cadrul Stadionului Național de Rugby Arcul de Triumf ar putea fi închiriat oricui atunci când sunt locuri libere:

„ART. 3 (1) Obiectul de activitate al Complexului Sportiv Național «Arcul de Triumf» îl constituie administrarea bazei materiale proprietatea publică a statului, destinată cu prioritate pregătirii loturilor naționale și olimpice, precum și organizării competițiilor sportive de nivel național și internațional.

(2) În perioadele în care nu sunt organizate activități de natura celor menționate la alin. (1), precum și în cazul neocupării integrale a spațiilor existente, Complexul Sportiv Național «Arcul de Triumf» poate presta servicii de cazare și alimentație publică și altor persoane fizice și juridice la prețuri și tarife stabilite de Ministerul Tineretului și Sportului, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare".

15 milioane de lei pe an pentru 20 de angajați

„Pentru înființarea Complexului Sportiv Național «Arcul de Triumf», sunt necesare fonduri în valoare de 3 milioane de lei, fonduri asigurate pentru ce va mai rămâne din anul 2021 din bugetul Ministerului Tineretului și Sportului, la capitolul 67.01 «Cultură recreere și religie», titlul 51 «Transferuri între unități ale administrației publice». În această sumă sunt incluse și costurile pentru taxe, avize, cheltuieli de personal și punerea în funcțiune a complexului sportiv", se arată în proiectul de Hotărâre.

Apoi, pentru funcționarea Complexului Sportiv Național „Arcul de Triumf" este prevăzută suma de 15 milioane de lei pe an, pentru următorii patru ani.

Rugby-ul nu are niciun statut oficial

Federația Română de Rugby nu își dorește nici administrarea și nici proprietatea noul stadion, însă vrea ca dreptul de utilizare gratuită a terenului principal și a celor două terenuri de antrenament să fie consemnat în mod oficial, la fel ca prioritatea organizării competițiilor de rugby de la nivel de copii și juniori până la echipele naționale de tineret și seniori, masculin și feminin.

În urmă cu trei săptămâni, *Newsweek România* a solicitat o poziție oficială a Ministerului Tineretului și Sportului privind modul în care vor fi stabilite prioritățile sporturilor care ar urma să folosească Stadionul Național de Rugby Arcul de Triumf, precum și organizarea în această privință. Nu avem nici până acum un răpuns.

Statutul rugby-ului pe terenul pe care se joacă oficial din 1913 nu este trecut nici în Hotărârea MTS și nici într-un alt act oficial.

Reprezentanții suporterilor echipei naționale de rugby „Club 16 Horia Ungur" au fost la o discuție cu ministrul Eduard Novak, iar acesta i-a asigurat că rugby-ul va fi prioritar pe Stadionul de Rugby Arcul de Triumf. Oficial însă, acest lucru nu este specificat nicăieri.

Într-o discuție telefonică avută de reprezentanții „Club 16 Horia Ungur" cu fostul ministru al Sportului, Ionuț Stroe, acesta promitea un comunicat oficial prin care să se anunțe dreptul de folosință gratuită a terenului de către Federația Română de Rugby. Acel comunicat nu a mai venit și nici promisiunile făcute de către fostul premier Ludovic Orban la inaugurarea terenului nu au fost oficializate.

Desigur, Federația Română de Rugby are nevoie de cele trei terenuri care i-au aparținut, iar administrarea hotelului și a bazei de recuperare din cadrul noului stadion poate fi făcută de MTS, dacă asta își dorește această instituție.

MTS creează o nouă instituție cu 20 de angajați care au nevoie de 15 milioane de lei pe an

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
2.Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	3.000	15.000	15.000	15.000	15.000	12.600
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. transferuri între unități ale administrației publice	3.000	15.000	15.000	15.000	15.000	12.600
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	3.000	15.00015.000	15.00015.000	15.00015.000	15.00015.000	12.60012.600
a) buget de stat	3.000					
b) bugete locale						

FOTO: INQUAM PHOTOS / ATTILA SZABO; ILONA ANDREI

Ordin al ministrului Tineretului și Sportului, încălcat

La 19 septembrie 2018, Federația Română de Rugby și Ministerul Tineretului și Sportului încheiau un protocol conform căruia FRR se angaja să finanțeze din venituri proprii întocmirea documentației Planului Urbanistic Zonal pentru suprafețele de teren predate de MTS către Compania Națională de Investiții și să facă toate demersurile necesare tuturor avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv a Autorizației de Construire.

De asemenea, FRR își asuma să finanțeze lucrările de eliberare a terenului pentru realizarea construcției, adică desființarea tribunelor existente și defrișarea vegetației.

Tot FRR era delegată să întocmească Planul de Amplasament și Delimitare.

În același protocol, Ministerul Tineretului și Sportului se angaja să înceapă demersurile pentru o hotărâre de Guvern prin care să se constituie un drept de folosință gratuită a Stadionului Național de Rugby „Arcul de Triumf", pe o perioadă de 49 de ani, pentru Federația Română de Rugby. De asemenea, în aceeași hotărâre de Guvern, MTS se angaja să propună dreptul de folosință gratuită a FRR și pentru celelalte două terenuri de antrenament care nu erau cuprinse în planul de investiție al CNI S.A.

Așadar, Federația Română de Rugby și-a îndeplinit toate obligațiile din fonduri proprii, de la obținerea tuturor avizelor de construcție până la demolarea fostei construcții și eliberarea terenului.

Acest protocol a fost consfințit prin Ordinul Minsterului Tineretului și Sportului nr. 990 din 17 octombrie 2019.

În acesta se specifică foarte clar că în termen de 30 de zile de la recepția finală a „Stadionului Național de Rugby «Arcul de Triumf», MTS va iniția procedura de avizare interministerială a proiectului de act normativ privind darea în folosință gratuită către Federația Română de Rugby".

Terenul a fost donat pentru rugby în 1913

Într-un raport al Federațiunii Societăților de Sport din România (FSSR), apariția rugby-ului este consemnată oficial în 1913. Doi ani mai târziu, a fost constituită „Comisia de Football-Rugby", care a devenit, în 1931, Federația Română de Rugby.

În iunie 1913, la o întâmpinare a Comitetului Central al FSSR, Grigore Cantacuzino, primarul Capitalei, a hotărât ca Primăria, contra unei chirii simbolice de un leu pe an, să cedeze Federațiunii Societăților de Sport din România, „pe tot timpul existenței sale", terenul de la Șosea, cunoscut de atunci sub numele de „Federație".

Întinderea totală era de circa 25 hectare, împărțită în două jumătăți prin aleea ce ducea pe atunci la Școala de Agricultură și care se numește în prezent Aleea Premio Nebiolo (fostă Tineretului).

Lucrările de construcție ale terenului au început în 1913 și stadionul a fost inaugurat pe 9 martie 1914, sub denumirea „Stadionul Tineretului", cu un meci între cluburile de rugby Sporting Club și Tenis Club. Apoi, pe acel teren s-a jucat rugby fără întrerupere până în ziua de azi.

PREMIERUL LUDOVIC ORBAN a promis, la inaugurarea stadionului din decembrie 2020, că Arcul de Triumf va rămâne casa rugby-ului (dreapta). Cameră pentru sportivi din hotelul noului Stadion Național de Rugby Arcul de Triumf

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

Pe Stadionul de Rugby Arcul de Triumf se joacă rugby de 108 ani

Justificările Ministerului Tineretului și Sportului

În proiectul de Hotărâre privind înființarea Complexului Sportiv Național „Arcul de Triumf" în subordinea Ministerului Tineretului și Sportului se mai arată că:

„Prin Hotărârea Guvernului nr. 97/2002, imobilul a fost dat în folosința gratuită către Federația Română de Rugby, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 2172/2004 imobilul a trecut din domeniul public al statului în domeniul privat al statului. În perioada cât acest imobil a fost în folosință gratuită imobilul nu a suferit modificări majore.

Întrucât prin Hotărârea Guvernului nr. 1093/2013 privind declararea de interes public și de importanță a Campionatului European de Fotbal 2020, precum și a candidaturii României pentru organizarea la București a unor meciuri din cadrul Turneului final, cu modificările și completările ulterioare au fost identificate bunuri imobile aflate în domeniul privat al statului și administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, respectiv Stadionul de rugby „Arcul de Triumf", situat în București, b-dul Mărăști nr. 18-20, sector 1, Ministerul Tineretului și Sportului, prin Horărârea Guvernului nr. 693/2015 a revocat dreptul de folosință al Federației Române de Rugby.

Astfel, în baza sportivă se vor amenaja stadionul pentru antrenamentul și competițiile sportivilor la Turneul Final, precum și terenuri pentru joc (handbal, volei, rugby etc.), centru îngrijire sportivi, spații cazare și cantonament sportivi, refacerea fațadelor, consolidarea și reabilitarea clădirii existente cu destinația vestiare sportivi, sală de antrenament, sală de conferințe, zona pentru presă, sală multifuncțională, restaurant, bazin de recuperare, cabinete medicale și antidoping, etc.".

FRR vrea dreptul de folosință gratuită pe 49 de ani

„Federația Română de Rugby a luat act de propunerea Ministerului Tineretului și Sportului de a lansa în dezbatere publică proiectul de hotărâre de guvern privind trecerea Stadionului Național de Rugby Arcul de Triumf în folosință exclusivă a Ministerului Tineretului și Sportului. Suntem de-a dreptul consternați de această poziționare și vom lua toate măsurile legale și umane pentru a evita această nouă naționalizare pusă la cale de MTS. Îi asigurăm pe toți cei care nu vor să țină cont de documente și de istoria de peste 108 ani, că nu vom capitula și vom lupta pentru stadionul nostru", se arată în comunicatul FRR.

„Pe scurt, Federația Română de Rugby a oferit terenul pe care se joacă rugby din 1913, și-a demolat singură vechiul Stadion Național de Rugby Arcul de Triumf, a semnat un protocol cu MTS prin care stadionul revine Federației Române de Rugby la finalul lucrărilor și a fost asigurată ca va primi stadionul înapoi. Acum, cineva, care nu a avut vreo implicare în acest proiect, vine, la final, și dorește să schimbe tot", se adaugă în comunicat.

FRR speră că noul ministru Eduard Novak îi va reda dreptul de folosință gratuită pe 49 de ani. „Sperăm că domnul ministru Novak va respecta documentele, tradiția și istoria sportului nostru și va reda dreptul de folosință gratuită pe 49 de ani Federației Române de Rugby. Nu credem ca domnul Novak va încerca să se situeze deasupra deciziei Regelui Carol și primarului Grigore Gheorghe Cantacuzino care au dat acest teren pentru rugby. Sperăm să nu fie părtaș la o asemenea pagină de rușine a sportului românesc", mai menționează FRR.

Minciunile MTS: bazin de înot, terenuri de volei, handbal, baschet

Pentru a justifica înființarea Complexului Sportiv Arcul de Triumf, Ministerul Tineretului și Sportului a trecut în proiectul de hotărâre lucruri care nu există în realitate și nici în vreun proiect. Aceste date false fac însă parte dintr-un document oficial al statului român.

În proiectul de Hotărâre prin care Ministerul Tineretului și Sportului vrea să înființeze Complexul Național Arcul de Triumf, în Secțiunea a 2-a, la capitolul Descrierea Situației Actuale, regăsim următorul paragraf:

„Având în vedere faptul că modernizarea bazei sportive din București, bulevardul Mărăști, nr. 18-20, sector 1, va cuprinde pe lângă refacerea la standarde internaționale a stadionului și terenurilor de antrenament și numeroase construcții și instalații sportive cum ar fi săli de pregătire, vestiare, terenuri de tenis, de volei, handbal, bazin de înot, sală de ședințe, precum și spații de cazare și masă, fiind construite la standarde internaționale de pregătire a sportivilor, de care ar putea beneficia și sportivii loturilor naționale și olimpice de la multe discipline sportive, în vederea folosirii și administrării cât mai eficiente a bazei materiale sportive aflată în administrare, Ministerul Tineretului și Sportului intenționează reorganizarea bazei sportive din b-dul Mărăști nr. 18-20, sector 1, București, sub forma unui complex sportiv național, potrivit dispozițiilor art. 80, alin. (10) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000 cu modificările și completările ulterioare, cu denumirea Complexul Sportiv Național Arcul de Triumf".

În primul rând, modernizarea Stadionului Național de Rugby Arcul de Triumf a fost încheiată, ba mai mult, arena a fost și recepționată în decembrie anul trecut. Terenul, vestiarele, sălile de pregătire și spațiile de cazare sunt gata.

Însă bazinul de înot este, de fapt, o piscină de 1.40 m adâncime destinată exercițiilor de recuperare pentru sportivi.

Nici în realitate și nici în proiect nu există vreun teren de handbal, volei, baschet în cadrul Stadionului Național de Rugby Arcul de Triumf. Acesta este construit pentru a putea găzdui meciuri oficiale de rugby și fotbal.

În partea dinspre Comitetul Olimpic există, într-adevăr, patru terenuri de tenis care însă nu îndeplinesc standardele pentru competiții internaționale, fiind folosite pentru antrenamente private.

În mod evident, toate acestea au fost trecute doar pentru a se justifica denumirea de Complex Sportiv și a da aparența că aici se pot pregăti mai multe discipline.

Mai mult, în același proiect de Hotărâre, MTS nu prevede pentru următorii 5 ani un buget pentru realizarea unui bazin de înot, nici nu ar avea unde, și nici pentru vreun teren de handbal, volei sau baschet.

O astfel de inițiativă ar fi fost de înțeles dacă MTS ar fi inclus în acest Complex și Stadionul de atletism Iolanda Blaș Sotter și bazinele de înot la fosta bază Tineretului.

MTS: Ne dorim să apărăm istoria rugby-ului

Ministerul Tineretului și Sportului a transmis un comunicat în care a spus că recunoaște tradiția rugby-ului în acest spațiu.

„Aici au avut loc primele meciuri de rugby din România și nimeni nu poate șterge această realitate istorică. Nimeni nu-și dorește să minimizeze sau să desconsidere importanța sau valoarea acestei tradiții.

Stadionul «Arcul de Triumf» a fost inclus, alături de alte două obiective, în angajamentul asumat de România în contextul EURO 2020, ceea ce a presupus un efort public semnificativ. De la 2 miloane de euro, cât valora stadionul la momentul includerii în programul de reabilitare, a ajuns să valoreze peste 30 de milioane, cât a însumat valoarea lucrărilor finanțate de CNI și MTS", se arată în comunicatul MTS.

LA NOUL STADION DE RUGBY
Arcul de Triumf există doar un bazin pentru recuperare, cu o adâncime de 1.40 m, nicidecum un bazin de înot (stânga sus). Fostul stadion de rugby a fost construit, în principal, cu fonduri de la International Rugby Board. Ungaria beneficiază din acest an de un stadion doar pentru rugby în Budapesta (jos stânga)

„Față de stadionul preluat inițial spre reabilitare, ne regăsim acum în situația de a avea un centru sportiv de excelență, care include terenuri de antrenament, sală de conferințe, spații pentru oficiali, săli pentru presă, centru de medicină sportivă, post de control anti-doping, puncte de prim-ajutor pentru spectatori, săli VIP, restaurant, muzeu, un mic hotel pentru sportivi, 151 de locuri de parcare subterană, spații tehnice, adăpost de protecție civilă etc.

De această investiție trebuie să poată beneficia și alte sporturi, este o problemă de echidistanță, în raport cu banii publici investiți și cu palmaresul rezultatelor sportive ale fiecărei federații. Ministerul Tineretului și Sportului, ca administrator de drept al acestui obiectiv de interes național, dorește să apere istoria rugby-ului, precum și viitorul său, și să-i asigure pe mai departe condițiile necesare pregătirii și desfășurării activității competiționale. Aici vor putea avea loc în continuare meciurile și antrenamentele sportivilor rugbiști, dar în baza unui calendar gestionat de MTS, calendar care va include și va ține cont și de solicitările venite din partea altor sporturi. Competiția sportivă presupune fairplay, iar Ministerul Tineretului și Sportului dorește să dea și altor sporturi șansa de a-și desfășura activitatea pe noul Stadion «Arcul de Triumf»", se mai arată în comunicat.

Un stadion modern, doar pentru rugby, inaugurat la Budapesta

Echipa națională de rugby a României este pe locul 19 în clasamentul mondial, în timp ce Ungaria se află pe locul 64. Autoritățile de la Budapesta au inaugurat un stadion special pentru rugby.

În proiectul de hotărâre pus în dezbatere publică de MTS apar un bazin de înot și câteva terenuri inventate

Săptămâna trecută, președintele Klaus Iohannis și ministrul Sportului, Eduard Novak, au stabilit că sportul va deveni o prioritate în țara noastră și că vor folosi modelele Ungariei, Sloveniei și Austriei pentru ca România să revină în elita mondială.

În acest timp, la Budapesta a fost inaugurat un stadion modern, dedicat rugby-ului, celebrând astfel împlinirea a 50 de ani de la primele meciuri oficiale din Ungaria.

Situat în pitorescul parc Kincsem, la marginea Budapestei, stadionul de rugby face parte dintr-un complex sportiv care include o pistă de ogari și principalul hipodrom al țării. Pe acest stadion se va juca doar rugby.

„A fost un sprijin generos din partea guvernului maghiar și al Ministerului Sportului care au crezut în rugby și au arătat astfel încrederea pe care o au în acest sport.

Această realizare este rezultatul unei strategii pe termen lung, pe o perioadă de opt ani. Dintr-o comunitate mică de rugby, am reușit să devenim ceva care face parte din cultura sportivă națională", a declarat Antal Kiss, noul președinte al Federației Ungare de Rugby pentru World Rugby.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ATTILA SZABO

UNIVERS

OZN în documentele oficiale

Fenomenul obiectelor zburătoare neidentificate este un domeniu atât de complex, încât cercetarea nu poate conduce, nici în ziua de astăzi, la concluzii certe.

EXISTĂ „FARFURII ZBURĂTOARE" ALE ALTOR CIVILIZAȚII, extratereste sau chiar pământene - există teorii și în acest sens, cu civilizații terestre care au deținut astfel de tehnologii și trăiesc în paralel cu civilizația actuală, dar subteran?

Pentru că oamenii de rând, adesea martori ai unor apariții inexplicabile pe cer, nu dețin cunoștințe tehnice și tehnologice, de departe cele mai competente expertize vin de la specialiști în domeniul aeronauticii.

Iar munca acestora, din motive necunoscute, a fost secretizată zeci de ani.

În prezent, SUA se află în pragul unor mari dezvăluiri în domeniul Fenomenelor Aeriene Neidentificate. Sau nu! „Obligația" de a face dezvăluiri complete este destul de bizară.

Serviciul Național de Informații al SUA și Pentagonul au la dispoziție câteva luni pentru a pune la dispoziția comisiilor parlamentare pentru securitate și forțe armate un raport declasificat despre „fenomene aeriene neidentificate".

Este o prevedere care a fost inserată în secțiunea „Intelligence Authorization Act" pentru anul fiscal 2021, inclusă în proiectul de fonduri guvernamentale de 2.800 miliarde de dolari alocate pentru combaterea COVID-19 și pentru sprijin financiar al cetățenilor americani în timpul pandemiei.

O „moștenire" lăsată de fostul președinte Donald Trump, care poate fi înlăturată de noua administrație.

Conform directivei Comisiei senatoriale pentru Servicii Secrete, raportul trebuie să includă analize detaliate ale datelor și informațiilor colectate de Office of Naval Intelligence, Unidentified Aerial Phenomena Task Force și FBI.

Trebuie, de asemenea, să descrie în detaliu „procesul interagenții de asigurare promptă a colectării datelor și analizei centralizate a tuturor fenomenelor aeriene neidentificate care intră în competența Guvernului federal" și să desemneze o persoană oficială responsabilă pentru acest proces.

În final, raportul trebuie să identifice orice amenințare potențială la securitatea națională și să aprecieze dacă națiuni adversare ar putea fi în spatele unor asemenea activități, a hotărât comisia.

Raportul prezentat trebuie să fie desecretizat, deși poate conține o anexă clasificată.

O mică tentativă de desecretizare

Pentagonul a difuzat anul trecut în aprilie trei filme scurte care prezintă „fenomene aeriene neidentificate" – clipuri confirmate ulterior de US Navy ca fiind reale.

Videoclipurile, unul din 2004 și celelalte două din 2015, arată „manifestări OZN" înregistrate de camere în infraroșu.

Nu este încă limpede ce sunt acele obiecte zburătoare ce se deplasează cu mare viteză și nu există un consens cu privire la originea lor. Unii cred că ar putea fi drone operate de „potențial adversari terești" mai degrabă decât tehnologie extraterestră, dar acest gen de explicație a însoțit întotdeauna astfel de fenomene.

În august anul trecut, Pentagonul a anunțat că formează un grup de lucru pentru investigația UFO (Unidentified Flying Object) și UAP (Unidentified Aerial Phenomena), după ce membri ai Congresului s-au arătat îngrijorați de apariția unor aeronave neidentificate zburând deasupra unor baze militare americane.

Comisia Senatului pentru Servicii Secrete a votat ca Pentagonul și comunitatea de informații să prezinte o analiză publică a observațiilor.

Dar nu este prima oară când Pentagonul a cercetat observații aeriene ale unor obiecte neidentificate. Pentagonul a studiat în trecut înregistrări ale unor asemenea incidente în cadrul unui program clasificat, demarat la inițiativa fostului senator Harry Reid și încheiat între timp.

Programul fusese inițiat în 2007 și încheiat în 2012, conform Pentagonului, care apreciase că existau alte priorități care necesitau finanțare.

De-a lungul timpului, s-au strâns atât de multe cereri din partea unor guvernanți, dar cele mai multe din partea societății civile, încât CIA a creat un CD cu documentele desecretizate, cunoscut drept „Colecția OZN".

În vara lui 2020, CD-ul a fost cumpărat de John Greenwald Jr., creatorul Black Vault, iar acesta a terminat recent încărcarea în format PDF a tuturor documentelor de pe CD pe website-ul său.

Deși CIA pretinde că aceasta este „întreaga" lor colecție de documente (declasificate), Luis Elizondo, fostul conducător al programului, este convins că nu este așa.

DE

ADINA MUTĂR
adina.mutar@newsweek.ro

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Pentagonul a publicat 6 videoclipuri realizate de piloții Marinei americane, care prezintă „fenomene aeriene neidentificate“

Black Vault cuprinde acum peste două milioane de pagini de documente guvernamentale desecretizate obținute prin Legea privind libertatea informației (FOIA) și investigații făcute în două decenii de specialiști în domeniul OZN.

Anul trecut, Pentagonul a mai publicat trei videoclipuri realizate de piloții Marinei americane, implicând OZN-uri.

Acestea au mai circulat în spațiul virtual, dar, pentru că erau contestate, unii spunând că sunt fabricate, Pentagonul le-a publicat oficial, garantând autenticitatea.

„După o analiză amănunțită, departamentul a stabilit că lansarea autorizată a acestor videoclipuri neclasificate nu dezvăluie capabilități sau sisteme sensibile și nu afectează investigațiile ulterioare asupra fenomenelor aeriene neidentificate“, se menționează în comunicat.

Fenomenele aeriene observate de piloții militari au rămas catalogate ca „neidentificate“.

Un videoclip din 2004 arată un incident petrecut în Pacific. Doi piloți de vânătoare ai Marinei au observat un obiect alungit planând deasupra apei, pentru a dispărea ulterior cu o viteză descrisă de comandantul de aeronavă David Fravor ca „nimic din ceea ce am văzut vreodată“.

Videoclipurile din 2015 arată obiecte care se mișcă repede pe cer, unul dintre acestea părând să se rotească în jurul propriei axe. „Uită-te la chestia aia!“, se aude comentariul unui pilot. „Se rotește!“.

Pentagonul a subliniat că piloții US Navy sunt încurajați să raporteze experiențele OZN, spre deosebire de anii precedenți, când puteau să-și piardă licența de zbor.

Senatorul democrat Harry Reid, din Nevada, care a avut inițiativa desecretizării rapoartelor armatei privind OZN-urile, a scris pe Twitter că cele trei videoclipuri „doar zgârie suprafața cercetărilor și materialelor disponibile“.

„SUA trebuie să ia o poziție serioasă și științifică asupra acestui aspect și asupra oricăror implicații potențiale asupra securității naționale. Poporul american merită să fie informat“, a scris senatorul.

Discuțiile despre videoclipuri ale armatei cu fenomene inexplicabile, neidentificate, au persistat în eșaloanele superioare ale politicii

americane în ultimii ani. În prima jumătate a campaniei prezidențiale din 2016, Hillary Clinton a declarat că, dacă o să ajungă în funcția de președinte, va publica dosarele OZN-uri. Președintele campaniei sale, John Podesta, și-a manifestat interesul și pentru acest subiect.

În iunie anul trecut, Donald Trump a alimentat o nouă rundă de discuții despre extratereștri în cercurile politice, când a spus că a fost informat despre observațiile aeronavelor neidentificate de către piloții marinei americane. „Cred că este posibil să existe astfel de fenomene. Ei spun că au văzut și am văzut și eu, am citit, am auzit. Și am avut o întâlnire foarte scurtă pe tema asta. Oamenii spun că văd OZN-uri. Cred eu asta? Nu neapărat", a declarat Trump într-un interviu la ABC News.

Total diferit de declarația generalului israelian Haim Eșed, de departe cea mai „spectaculoasă" din anul 2020.

Haim Eșed este general israelian în rezervă, profesor universitar, fostul șef al programului de Securitate Spațială al Israelului timp de trei decenii, care a primit de trei ori cea mai înaltă distincție de stat.

Acesta a declarat la începutul lunii decembrie nici mai mult nici mai puțin decât că statul israelian a fost în contact cu extratereștrii, dar acest lucru a fost ținut secret pentru că „umanitatea nu este pregătită" pentru asta, a scris *Jerusalem Post*.

El a susținut că atât Israelul, cât și Statele Unite au contacte cu extratereștrii de ani de zile și că „Trump știe asta". Ba, ar exista chiar o „Federație Galactică", despre care au cunoștință mai mulți președinți, iar actuala cooperare dintre extratereștri și Statele Unite include și o bază subterană pe Marte.

După aceste „observații" ale generalului israelian, a venit rândul lui John O. Brennan, fost șef al CIA în Administrația Obama și consilier pe probleme de securitate națională. Acesta a declarat că ia în serios anumite rapoarte despre obiecte zburătoare neindentificate (OZN) mai ales când acestea sunt făcute de piloți militari care cunosc tehnologiile actuale.

„Am văzut câteva dintre videoclipurile înregistrate de piloți US Navy și trebuie să vă spun că sunt destul de greu de definit. Viața este definită în multe moduri diferite și cred că este cam arogant să credem că nu există nicio altă formă de viață nicăieri în întregul Univers, în afară de noi. Unele dintre fenomenele pe care le vom vedea vor continua să fie inexplicabile, de aceea intră într-un tip de fenomen ce ar putea constitui o altă formă de viață decât cea pe care o cunoaștem", a declarat precaut Brennan.

Avi Loeb, președintele Departamentului de Astronomie de la Harvard, vine și el cu o declarație uluitoare. În ianuarie 2021, acesta a dezvoltat teoria că „semnele vieții inteligente care ne vizitează din spațiu nu sunt farfurii zburătoare care plutesc peste New York, ci mai degrabă gunoiul unei civilizații extraterestre".

În cartea sa, „Extraterestru: Primul semn al vieții inteligente dincolo de Pământ" (Houghton Mifflin Harcourt), care a fost lansată la 26 ianuarie, Loeb prezintă un caz convingător, un obiect stelar care a rătăcit prin sistemul nostru solar și care, în opinia profesorului, nu era o bucată de rocă, ci „un fragment de tehnologie extraterestră".

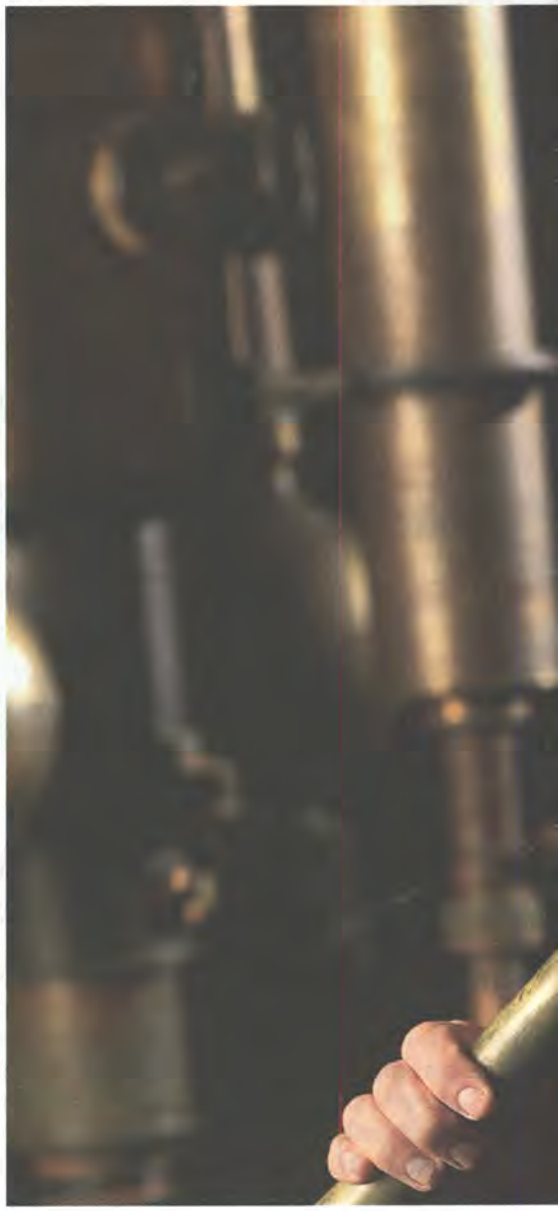

DECLARAȚII ULUITOARE Avi Loeb (sus) a declarat că „farfuriile zburătoare" sunt „mai degrabă gunoiul unei civilizații extraterestre". Haim Eșed (jos) a susținut că statul israelian a fost în contact cu extratereștrii.

Haim Eșed a declarat că Statele Unite au contacte cu extratereștrii de ani de zile și că „Trump știe asta". Ba, ar exista chiar o „Federație Galactică"

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Obiectul spaţial a fost numit Oumuamua (de la „oh moo ah moo ah", care în hawaiană înseamnă „cercetaş").

Până de curând, instrumentele pământene nu au fost suficient de sensibile pentru a capta astfel de vizitatori. Dar Loeb crede că tehnologia va face în curând posibilă localizarea mai multor astfel de „călători spaţiali", iar singurul mod în care misterul lui Oumuamua va fi soluţionat este dacă un obiect similar va fi reperat şi investigat mai amănunţit cu o sondă.

Acceptarea faptului că o rasă extraterestră a intrat în contact cu cea pământeană, fie doar prin „gunoiul său tehnologic", ar declanşa o căutare serioasă a mai multor dovezi, iar Luna şi Marte ar putea adăposti „resturi" ale unor „obiecte" care ar fi putut ateriza în urmă cu mii sau milioane de ani, spune Loeb fără a dezvolta prea mult subiectul.

Oricum, în anumite cercuri, mai multe secrete extraterestre au dezvoltat ştiinţe socio-politice noi şi exatravagante pentru oamenii neştiutori, cum ar fi tratatele spaţiale, astro-lingvistica şi astro-economia. Mulţi oameni importanţi prin funcţiile deţinute au abandonat „prejudecăţile" că am fi singuri în Univers şi au făcut declaraţii surprinzătoare.

Fenomen OZN în România

România nu face nicidecum excepţie de la fenomenul OZN, începând cu celebrele fotografii ale „farfuriei zburătoare" din faimoasa pădure Hoia-Baciu, Cluj (făcute la 18 august 1968 de către tehnicianul militar Emil Barnea, până la mărturiile unor specialişti militari. Dintre acestea, cel mai interesant fenomen a fost relatat ca petrecându-se la baza militară Alexeni din Bărăgan, la cinci kilometri est de Urziceni, la 23 august 1984.

Obiectul zburător neidentificat a fost observat de mulţi specialişti militari, participanţi la o defilare cu aeronavele lor.

Ceea ce s-a petrecut atunci a fost relatat de generalul Emil Străinu şi consemnat de Asociaţia pentru Studiul Fenomenelor Aerospaţiale Neidentificate din România.

De pe Alexeni plecau şi se întorceau navele participante la defilarea din Bucureşti: MIG, IAR, AN etc. La un moment dat, staţia radar de la Otopeni a întrebat staţia radar de la Alexeni dacă se mai află vreo aeronavă în aer, deoarece ei vedeau ceva pe verticala aerodromului.

Generalul Emil Străinu lucra atunci la comanda complexului de radiolocaţie, fiind martor ocular al întâmplării.

„Era Ziua Naţională şi se aniversau şi 40 de ani de la evenimentele prin care România s-a alăturat aliaţilor şi a întors armele împotriva Germaniei hitleriste. Aeronavele: MIG, IAR, AN etc. care participaseră la parada militară de la Bucureşti reveniseră şi aterizaseră la baza militară Alexeni şi unele fuseseră deja husate. La un moment dat, staţia radar de la Otopeni a întrebat staţia radar de la Alexeni dacă se mai află vreo aeronavă în aer, deoarece ei vedeau ceva pe verticala aerodromului. S-a procedat la încă o verificare, confirmându-se prezenţa la sol a tuturor aparatelor", spune generalul Străinu.

DE LA FILM LA REALITATE
Filmele de la Hollywood au creat o imagine standard pentru extratereștri: cu ochii mari, fără nas și cu capul oval. Filmările cu OZN-uri sunt mai tot timpul neclare și alb negru.

Generalul menționează că la acel moment cerul era senin, temperatura era de 28 grade Celsius, astfel că obiectul necunoscut a fost reperat și vizual. „Observat prin instrumente optice (lunete, teodolite), avea formă ovoidală, era lung de 2-3 metri și lat de 1,5 metri, părând să fie făcut dintr-un material strălucitor, asemănător aluminiului. Nu făcea zgomot, nu avea lumini proprii și nici jeturi de propulsie. Nu părea incomodat de vântul de 7-8 m/sec. Pe timpul evoluției sale, au fost semnalate perturbații puternice în comunicații".

Obiectul apăruse subit, fusese văzut de 4-5 radare diferite, din locații diferite, lucrând cu frecvențe diferite, și acum „pendula undeva la verticala aerodromului, spre vest, la o altitudine de 4.000-4.500 metri". Semnalul radar recepționat era comparabil cu cel al unui avion mic sau al unui elicopter. Ulterior, obiectul a coborât la 2.200 metri. Deplasându-se spre vest, a intrat după un timp în unghiul radarului din Alexeni. La un moment dat, a fost pierdut și regăsit, după 5 secunde, la altitudinea de 22.000 metri. După aceasta, aflat de acum la vreo 20 de kilometri de Alexeni, a urcat și a coborât de vreo 7-8 ori între 2.000 și 55.000 metri, cu viteze de la zero la 12.000 km/h, efectuând mișcări în zig-zag și întoarceri în unghi ascuțit de care nicio aeronavă terestră n-ar fi fost capabilă, din cauza suprasolicitărilor.

S-a luat legătura și cu avioane civile care survolau zona, iar echipajele acestora au confirmat că văd ceva ce seamănă cu un balon cu aspect metalic, dar au refuzat să facă vreun raport oficial, motivând că nu vor să se compromită. „Deși detaliile s-au raportat la Otopeni, de acolo a venit răspunsul că e mai bine ca lucrurile să fie uitate, întrucât, în Ziua Națională, nimeni nu avea nevoie de știri bombă".

Obiectul a fost urmărit timp de 40 de minute, fiind pierdut la înălțimea de 100 de kilometri, când a dispărut în spațiu cu o viteză de 1.000 km/h. „Nu putea fi în niciun caz un balon, lucru confirmat și de operatorii radar, toți cu experiență de peste 10 ani în radiolocație, aleși special pentru a asigura o paradă militară fără probleme. Din cauza momentului special și a emoției generale, nimeni nu și-a asumat responsabilitatea trimiterii unui raport «mai sus», iar benzile au fost șterse după 24 de ore".

Un alt incident cu implicarea multor militari s-a petrecut în 1992, cu piloți de la Baza Aeriană Boboc. Doru Drăgoi a lucrat atunci în punctul de comandă radar de pe aerodromul din Buzău și a fost martor al incidentelor, când peste zece ținte neidentificate „și-au făcut de cap în spațiul aerian al Buzăului", după cum povestește Drăgoi.

Nouă militari de la Baza Aeriană Boboc, aflați la bordul a trei elicoptere, au fost urmăriți de un OZN preț de câteva zeci de secunde. Autoritățile au cerut atunci discreție maximă, iar primul care a rupt tăcerea a fost comandorul în rezervă Marcel Smoleanu. Incidentul în care un OZN a interceptat trei elicoptere aflate în zbor de noapte este confirmat și de alți martori.

„În acea noapte de pomină eram de serviciu la punctul de comandă al aerodromului din Buzău. La tub (ecran radar n.r.) era un căpitan care când a văzut pe ecran că ținta se apropie foarte mult a venit și m-a chemat de urgență. Acest obiect apărea diferit față de elicopterele noastre, era mult mai mare.

FOTO: PEXELS; GULIVER / GETTY IMAGES

După ce am văzut că acel OZN era cât pe-aci să se lovească de elicopterele noastre, am informat conducătorul de zbor cu propunerea să aducem aeronavele la sol. Inițial, acesta a refuzat, dar după ce a vorbit cu piloții elicopterelor și s-a convins că ceva e în neregulă a fost de accord să le aducem la aterizare", povestește ofițerul în rezervă Doru Drăgoi, șef de tură în acea noapte la punctul de comandă.

Fenomenul care le-a dat bătăi de cap atât piloților cât și responsabililor de zbor s-a manifestat și după aterizarea elicopterelor. În loc de o singură țintă neidentificată, pe radar au apărut mai multe, moment în care cei care erau de serviciu la radar au rămas consternați.

„După ce i-am adus pe ai noștri la aterizare, cei de la radiolocație mă sună iar și îmi spun să fiu atent din nou la ecran. Când m-am uitat pe radar am văzut o mulțime de ținte, peste zece la număr.

Un incident cu implicarea multor militari s-a petrecut în 1992, cu piloți de la Baza Aeriană Boboc. Doru Drăgoi a lucrat atunci în punctul de comandă radar de pe aerodromul din Buzău

Acestea aveau evoluții ciudate în zona Mărăcineni-Săpoca. Mergeau de parcă erau elicoptere, în șir până la Săpoca, apoi făceau un viraj de 180 de grade după care dispăreau de parcă intrau în pământ", mai spune ofițerul în rezervă Doru Drăgoi.

Pentru ca surpriza să fie maximă, un alt telefon venit de la radiolocație îi cere ofițerului Doru Drăgoi să iasă afară să vadă minunea cu ochii lui. „Când am ieșit afară din punctul de comandă am văzut pe cerul senin printre stele aceste obiecte luminoase care travaersau de la est la vest cu o viteză uimitoare. Știam de la informarea de zbor că niciun obiect terestru nu se afla în zbor la acea oră. Avioane străine nu aveau cum să fie pentru că suntem în centrul țării și ar fi fost detectate la graniță. Atunci mi-am dat seama că ne confruntăm cu un fenomen OZN la scară mare", a mai spus Doru Drăgoi.

FENOMENE OZN MEMORABILE

➤ Churchill a ordonat tăcere totală în legătură cu fenomenul OZN

Fostul premier britanic Winston Churchill a ordonat păstrarea secretului în legătură cu apariția OZN-urilor în timpul celui de Al Doilea Război Mondial, pentru a evita panica în rândul populației, dar și al piloților militari, arată un raport declasificat al Ministerului Apărării din Marea Britanie. Spre sfârșitul războiului, numeroase rapoarte ale piloților de vânătoare și ale generalilor din Forțele Regale britanice au semnalat întâlnirea cu OZN-uri, asupra cărora s-au făcut numeroase analize presupunându-se că ar fi tehnologii avansate inamice. Într-un târziu, Churchill a decretat că „aceste evenimente trebuie considerate strict secrete, pentru că s-ar crea panică în rândul populației și s-ar reduce încrederea în Biserică", a decretat Churchill.

➤ Un OZN a închis un aeroport chinez

La 11 iulie 2010, aeroportul din Xiaoshan, un oraș din estul provinciei Hangzhou din China, a fost închis de urgență, după ce o navă aeriană de proveniență necunoscută a fost detectată de radare. OZN-ul, extrem de strălucitor, a fost vizibil și cu ochiul liber pentru numeroși martori militari și civili. Pentru că bizara aeronavă nu a răspuns încercărilor de comunicare radio, responsabilii aeroportului au amânat toate zborurile și le-au deviat pe cele ce trebuiau să aterizeze. Obiectul a dispărut în mare viteză când au fost ridicate la interceptare avioane de vânătoare.

➤ Brazilia, asaltată de OZN-uri

Guvernul brazilian a cerut Forțelor Aeriene să înregistreze și să arhiveze absolut orice fenomen care are legătură cu apariția obiectelor zburătoare neidentificate. Decretul autorităților vizează atât piloții militari, cât și pe cei de pe cursele civile. Informațiile sunt stocate în Arhiva Națională din Rio de Janeiro și vor fi publice. Brazilia s-a confruntat cu incidente OZN de notorietate în ultimii 50 de ani. Cel mai notoriu este cel din 1986, când două escadrile de avioane de luptă au fost ridicate pentru interceptarea mai multor OZN-uri deasupra orașului Sao Paolo.

TEHNOLOGIE

CES 2021

Roborock S7 – Aspiratorul care face curat și se golește singur

iRobot a lansat pe piață primele aspiratoare autonome în urmă cu aproape 20 de ani, în 2002, iar succesul acestora i-a motivat pe mulți producători să intre în horă și să inoveze permanent. Prezentat la CES 2021, Roborock S7 este unul dintre cele mai avansate aspiratoare autonome de pe piață. Aspiră și dă cu mopul, în cadrul aceleiași rutine. Și se și golește singur, când termină treaba. În cazul Roborock S6 MaxV, predecesorul lui S7, utilizatorii trebuiau să aleagă modul de funcționare, „aspirator" sau „mop". S7 detectează singur suprafețele și, când „simte" mochetă sau un covor, ridică automat mopul și continuă operațiunea doar în modul „aspirator". De asemenea, mopul lui S7 beneficiază de o tehnologie cu vibrații sonice, ca unele periuțe de dinți electrice, cu până la 3.000 de vibrații pe minut, ceea ce îl face mult mai performant în lupta cu murdăria de pe suprafețele dure. Roborock S7 dispune de un rezervor de apă pentru mop de 300 de mililitri, un „container" pentru praf cu un volum de 470 de mililitri și de o baterie de 5.200 mAh, care îi conferă o autonomie de până la trei ore. Camerele sunt scanate cu tehnologie laser LiDAR, iar gadget-ul se înțelege bine cu asistenții virtuali Alexa și Google Assistant. În SUA, Roborock S7 poate fi comandat din martie, cu un preț de pornire de 649$. Stația de încărcare care permite și golirea automată va fi pusă în vânzare în a doua jumătate a anului, iar prețul acesteia nu a fost încă dezvăluit.

Infinity Game Table – O nouă dimensiune pentru jocurile pe tablă clasice

Infinity Game Table dă o nouă șansă jocurilor pe tablă clasice. Gadget-ul este, de fapt, o tablă de joc cu touch screen pe care se poate juca față în față și chiar la distanță (dacă și ceilalți jucători au un device similar), fără cărți, pioni sau zaruri, jocuri clasice precum Monopoly. Produsă de Acade1Up, tabla de joc cu touch va ajunge pe piață undeva în martie-aprilie, modelul cu o diagonală de 24 de inch costând circa 600$.

Asus Zephyrus G15 – O nouă referință ultraportabilă în materie de gaming

Dotat în versiunea de top cu un procesor AMD Ryzen 9 5900HS, o placă video Nvidia RTX 3070 de 80 W, cu ActiveSync, și un ecran de 15,6 inch QHD, cu o frecvență de 165 Hz și acoperire 100% pentru spectrul de culoare DCI-P3, noul laptop Asus Zephyrus G15 devine o nouă referință pentru amatorii de soluții ultraportabile de gaming. Carcasa laptop-ului este din aliaj de magneziu, iar, pentru cei care au nevoie și de o „mașinărie" silențioasă, Asus Zephyrus G15 oferă și tehnolgia denumită „0dB", care oprește complet ventilatoarele Arc Flow ale sistemului de răcire în modul „Silent".

ColdSnap - „Espressorul“ de înghețată și smoothies

ColdSnap funcționează pe principiul espressoarelor de cafea, doar că, în loc de boabe de cafea sau cafea măcinată, mașinăria este alimentată cu mixuri pentru înghețată sau smoothies, preambalate în doze din aluminiu. Fiecare doză are un cod QR, pentru ca aparatul să știe ce prepară, și un fel de paletă de mixer în interior. După introducerea dozei, ColdSnap se asigură că mixul are consistența corectă, acționând această paletă, și, în circa 60-90 de secunde, prepară desertul dorit.

Samsung The Frame – Televizorul tablou, de aproape 2,5 centimetri grosime

Samsung a introdus pentru prima dată gama The Frame în 2017, iar aprecierile din partea iubitorilor de design, care nu apreciază televizoarele mari și negre agățate pe pereți, nu au întârziat. Acum, producătorul a mers mai departe de la CES 2021 și a prezentat noua gamă Samsung The Frame, cu ecrane de doar 24,9 milimetri grosime. Dimensiunile noilor televizoare tablou variază între 32 inch și 75 inch, iar modelele de 32 inch și 43 inch pot fi așezate și în poziție portret, verticală. Cu un abonament lunar de 5$, utilizatorii au acces la o librărie virtuală cu 1.400 de tablouri și imagini apreciate în lumea artei.

Lenovo ThinkBook Plus Gen 2 i – Laptop-ul cu două ecrane

Lenovo ThinkBook Plus Gen 2 i dispune de un touchscreen E Ink integrat în capac, care permite, de exemplu, consultarea agendei și citirea notificărilor fără a deschide fizic laptopul. De asemenea, cu ajutorul unui „creion“ activ, pe touchscreen se pot lua notițe. Laptop-ul cântărește mai puțin de 1,4 kilograme, beneficiază de procesoare Intel Core 11th Gen și dispune de patru porturi Thunderbolt și tehnologie Wi-Fi 6. Lenovo ThinkBook Plus Gen 2 i este compatibil cu Lenovo ThinkBook Charging Mat, ceea ce înseamnă că poate fi încărcat wireless direct pe birou.

Lenovo LaVie Mini – Între netbook și mini-consolă de jocuri

Lenovo LaVie Mini poate fi considerat rezultatul întânirii dintre un netbook și o consolă de jocuri, gen Nintendo Switch. Mini-laptop-ul are un ecran sensibil la atingere de 8 inch, cu rezoluție 1.900 x 1.200, procesor Tiger Lake Intel Core i7, placă grafică Iris Xe, 16 GB memorie RAM și un hard disk SSD de 256 GB. Controller-ul care transformă Lenovo LaVie Mini într-o consolă portabilă de jocuri se va comercializa separat, dacă gadget-ul va primi undă verde. Deocamdată, Lenovo LaVie Mini este un concept.

TEST BMW M440I XDRIVE

Filosofia coupé-ului

Filosofia unui coupé premium de clasă medie nu se rezumă la design. Este o ecuație complexă, cu mai mulți termeni extrem de pretențioși. Mașina trebuie să impresioneze, de pildă, atât pe stradă, cât și personajul din spatele volanului, trebuie să fie confortabilă la drum lung, dar și zburdalnică pe viraje și, inclusiv, pe circuit, când este nevoie. Bavarezii sunt printre artiștii acestei ecuații, iar noul BMW M440i este un rezultat cu greutate.

LOVE IT OR HATE IT. Grila frontală gigantică, verticală, cu „rinichii" drepți conectați în centru, ce aduce pe undeva aminte de legende precum BMW 328 sau BMW 3.0 CSi, șochează și polarizează. Poate să placă sau nu, important este că are legătură cu liniile tradiționale ale mărcii, nu ca Seria 7 desenată de Bangle sau ca noul BMW iX, primul SUV 100% electric al diviziei BMW i. În fotografii, grila m-a îngrozit, recunosc, dar în realitate, dacă bavarezii ar fi fost inspirați să pună suportul de număr cumva în lateral, ca la Alfa 156 sau Mitsubishi Evo 9, de exemplu, și plăcuța de înmatriculare n-ar strica ansamblul, este chiar „comestibilă".

Din punctul de vedere al marketingului, artificiul arhitectural ce diferențiază, în premieră, clar caracterul Seriei 4 de cel al Seriei 3 cu siguranță și-a atins scopul. Demult nu s-a mai vorbit atât despre un BMW, controversele curg valuri în toate mediile. Vorba designerului șef al BMW, Domagoj Dukec, într-un interviu acordat recent *Top Gear*: „Știți cum e în design, toată lumea are o părere. E normal. Dar dacă vrei să creezi ceva ce iese în evidență, trebuie să fie distinctiv și diferit (...) Există clienți la care nu ajungi decât dacă ieși în evidență (...) Scopul nostru nu este să mulțumim pe toată lumea. Nu poți face un design care să fie pe placul tuturor (...) Un element polarizant, cum este grila noii Serii 4, este iubit de 20% dintre oameni".

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

În spatele „nasului" controversat

În spatele „nasului" controversat, M440i xDrive respectă cu strictețe

filosofia bavareză a coupé-ului premium de clasă medie și continuă diferențierea față de Seria 3, așa cum, de altfel, s-a tot întâmplat de la „pisica" coupé (E36) încoace. Seria 4 Coupé este mai scundă cu 57 de milimetri și mai lată cu 23 de milimetri față de Seria 3. Consolele scurte, montanții supli, ușile lungi cu ferestre fără ramă și linia cursivă a acoperișului accentuează aspectul elegant. Iar imaginea dinamică este întărită de linia habitaclului, care se îngustează spre spate, pentru a face loc umerilor puternici. Apoi, nu se vede, dar, față de Seria 3, coupé-ul este mai ușor și mai bine echilibrat, capota motorului, aripile față și panourile portierelor fiind din aluminiu.

Având în vedere că un astfel de coupé poate fi și mașină de familie, portbagajul are un volum de 440 de litri. Nu e mult, dar e aproape cât al Seriei 5 plug-in hybrid. Încap fără probleme două trollere și o sanie și mai rămâne ceva loc.

Apoi, oricâte controverse ar naște exteriorul, odată ajuns în habitaclu ești întâmpinat cu o esență de familiaritate și precizie bavareză. Dacă te leagă cineva la ochi, este imposibil să nu îți dai seama pe pipăite că te afli într-un BMW. Comenzile sunt exact acolo unde știi și unde trebuie să fie, iar postul de condus te îmbracă ca un costum făcut pe măsură de un croitor iscusit.

Când deschizi ochii, dai peste o planșă de bord retro-high tech, șocant de simplă, cu doar câteva butoane. Singurul minus, cel puțin pe M440i, este instrumentarul de bord complet digital. În modul de bază, „Comfort", în locul turometrului apare un indicator de putere, care încearcă fals să te obișnuiască cu ideea unei „inimi" electrice. N-are nicio legătură cu sportivitatea mașinii, dar poți scăpa foarte ușor de el, trăgând în stânga de selectorul cutiei de viteze, în „S", sau trecând în modul „Sport". Bonus, astfel se va dezactiva și noul sistem „Start/Stop" enervant, care oprește motorul și de zece ori când vrei, de exemplu, să ieși de pe o străduță în traficul aglomerat de pe bulevard. Până la introducerea tehnologiei mild-hybrid, cu generator-starter pe 48V, BMW avea unul dintre cele mai rafinate sisteme „Start/Stop", acesta activându-se în funcție de presiunea simțită pe pedala de frână. În schimb însă acum, mașina poate beneficia de

un plus de putere de 11 cai electrici la accelerări sau demaraje dinamice. Iar la viteze constante, între 25 km/h și 160 km/h, funcția de coasting poate decupla și opri complet motorul termic, când se ia piciorul din accelerație.

Deschide geamul, dar nu știe să facă clătite

„Hey, BMW! Please open/close left front window". Asistentul personal inteligent BMW cu funcții suplimentare poate deschide/închide geamurile, de exemplu, în urma unei comenzi vocale. Fetița mea de opt ani s-a amuzat la maximum. Eu i-am cerut să-mi facă clătite și s-a făcut că nu mă înțelege.

Lăsând gluma la o parte, în România au fost disponibile pentru teste trei M440i-uri xDrive identice, venite direct din Germania. Întâi au participat, alături de șapte dintrei cei mai buni fotografi auto din România, Radu Chindriș, Adrian Cobzașu, Mihai Dăscălescu, Ciprian Mihai, Bogdan Paraschiv, Dragoș Savu și Andrei Toboșaru, la #BMWPhotoCamp, o experiență de explorare a designului prin obiectiv într-unele dintre cele mai frumoase și mai pline de poveste regiuni din țara noastră în timpul iernii – Harghita și Covasna. Apoi, cu modelul cu numărul care se termină cu „1351", am ales să provoc cei 374 de cai până pe spectaculoasa vale a Lotrului, cu destinația Voineasa și pârtia de schi Transalpina. Așa că să nu vă mirați că în poze apar mașini cu numere diferite.

BMW M440i xDrive, cu al său motor turbo de 3.0 litri, care dezvoltă 374 CP și un cuplu de 500 Nm, și o accelerație 0-100 km/h în 4,5 secunde, mi-a adus aminte de M3-ul CSL (E46) dotat cu cel mai performant agregat aspirat bavarez – 3.2 litri, șase pistoane în linie, 360 CP, cuplu de 370 Nm și 0-100 km/h în 4,9 secunde. N-am prins, din păcate, CSL-ul. Dar am biciuit cei 343 CP ai M3-ului de acum aproape 20 de ani. Iar după peste 600 de kilometri parcurși cu noul M440i xDrive pot spune fără nicio reținere că vârful de gamă al Seriei 4 este o mașină cu suflet și un caracter dual lăudabil.

În funcție de șofer, starea de spirit a acestuia și, bineînțeles, de drum, M440i xDrive poate merge liniștit, relaxat și confortabil sau poate invoca zeii puterii pe serpentine, tuna și fulgera din farurile Laserlight, în depășiri.

FOTO: MIHAI DĂSCĂLESCU

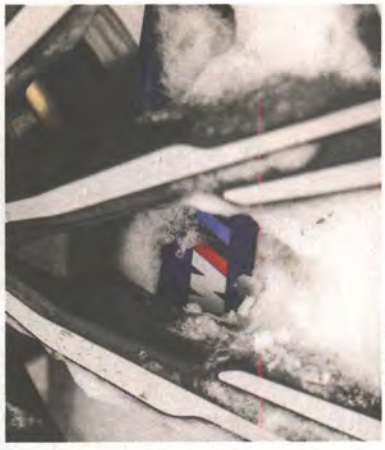

FOTO: DRAGOȘ SAVU

FOTO: DRAGOȘ SAVU

FOTO: ANDREI TOBOȘARU

FOTO: CIPRIAN MIHAI

Datorită tracțiunii integrale inteligente, mașina nu mai este la fel de violentă ca bătrânul M3, dar păstrează jovialitatea specifică propulsiei și este incomparabil mai sigură pe drumuri alunecoase.

Mi-ar fi plăcut agresivitatea cutiei SMG II la schimbările de treaptă, la fel cum aș fi apreciat și o cutie manuală, cum doar bavarezii știu să facă, în ofertă (în premieră, Seria 4 este oferită doar cu transmisii automate cu opt rapoarte), dar se descurcă onorabil și Steptronic-ul Sport cu opt trepte, mai ales dacă se umblă la setări în meniul „Sport Individual". Știe să țină motorul în ture și să retrogradeze incisiv. Pentru un plus de senzații, urmează noul M4, poate și un CS.

Dinamica și direcția mașinii sunt impecabile. Te fac să uiți de orice controversă legată de „rinichi" sau alt subiect, precum lăsarea în paragină a Stațiunii Voineasa – șase hoteluri, 14 vile și mai multe căsuțe, cu o capacitate totală de cazare de circa 2.000 de locuri. Mai mult, este inadmisibil ca într-una dintre cele mai frumoase și ofertante zone turistice din România să nu găsești măcar o pârtie de sanie pentru copii. Așa că am decuplat electronica și am urcat jucându-mă cu xDrive-ul prin peisaje de iarnă de basm până la Vidra și, apoi, la Transalpina. Deși era sfârșit de ianuarie și zăpadă din belșug, pârtia de schi era închisă de luptele dintre autoritățile locale. Primitori și bucuroși că vin turiști și așa, administratorii au închis până și parcarea și n-au dat voie copiilor să se dea nici 20 de metri cu sania.

În ceea ce privește consumul celor 374 de cai, după 600 de kilometri situația a stat cam așa: în oraș, 13,8-14,2 litri/100 km; București – Voineasa, 11,7-11,9 litri/100 km – medie orară de 87 km/h; Voineasa – București, 10,1-10,3 litri/100 km – medie orară de 71 km/h.

Verdict *Newsweek*

+ Docilitatea, adaptabilitatea și, în același timp, agresivitatea în exploatare; dinamica impecabilă și direcția activă precisă, cu un feedback exemplar; calitatea și familiaritatea habitaclului; poziția impecabilă la volan; liniaritatea răspunsului motorului; precizia și eficiența cutiei Steptronic Sport, precum și a frânelor.

– Sensibilitatea sistemului mild-hybrid Start/Stop în trafic aglomerat; instrumentarul de bord digital cu indicator de putere în locul turometrului (nu e Rolls-Royce, nici electrică, încă); lipsa unei profilări cât de discrete a parașocului față (în cazul celei mai mici tamponări, grila uriașă, care ascunde o grămadă de tehnologie și, prin urmare, costă pe măsură, este direct expusă). N

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

„Î" devine „â". „Sînt" devine „sunt"

17 FEBRUARIE 1993: ACADEMIA ROMÂNĂ ANUNŢĂ REVENIREA LA SCRIEREA cu „â" în interiorul cuvintelor, în loc de „î", precum şi grafia „sunt" în loc de „sînt". Academia şi-a motivat decizia prin revenirea la regulile de dinainte de 1948.

Cu toate acestea, decizia forului a fost criticată de unii filologi, care au acuzat că, astfel, ortografia românească se complică „artificial".

„Hotărârea Adunării generale a Academiei Române din 17 februarie a 1993, privind revenirea la «â» şi «sunt» în grafia limbii române:

1. Se va reveni în grafia limbii române la utilizarea lui â în interiorul cuvintelor şi a formei sunt (suntem, sunteţi), în conformitate cu hotărârile adoptate de Academia Română înainte de 1948, consecinţă a unui îndelungat proces istoric.

2. Modul de aplicare a hotărârii de la punctul 1 va fi stabilit de Prezidiul Academiei Române", se arată în hotărârea publicată în Monitorul Oficial din 8 martie 1993.

În Monitorul Oficial Nr. 59, din 22 martie 1993 sunt publicate, în anexă, Regulile „Sextil Puşcariu" (din 1932) pentru scrierea literelor „â" şi „î".

„Literele â şi î corespund aceluiaşi sunet, întrebuinţându-se după următoarele reguli:

a. «î» se scrie întotdeauna la începutul şi la sfârşitul nemijlocit al cuvântului: îl îmbrăţişez, împărat, înger, îşi, îţi, amărî, coborî, hotărî, târî, urî...;

b. tot cu «î» scriem şi în corpul cuvintelor, când, prin compunere, î de la mijlocul cuvintelor ajunge medial: neîmpăcat, neîndurat, neînsemnat, preaînălţat, preaîntâmpinat. Vom scrie într-însul, dar dânsul;

Notă: Spre deosebire de ortografia din 1904, adoptată şi de Dicţionarul Academiei, nu vom scrie î, ci â, în derivatele verbelor cu infinitivul în -rî, deci: amărât, chiorâş, coborâre, hotărâtor, mohorât, pârât, posomorând, tăbărâse, târâtor, urâţenie...

c. în toate celelalte cazuri se scrie, în corpul cuvintelor, â: bând, când, făcând, gât, mormânt, râu, român, sfânt, vânt...".

12-25 FEBRUARIE

Noua monetărie românească

24 februarie 1870: S-a inaugurat noua clădire a Monetăriei Statului, de pe Şoseaua Kiseleff nr. 3, unde s-au bătut primii Caroli de aur (20 de lei), cu efigia lui Carol I, realizată de gravorul Kullbrich. Monitorul Oficial a scris: „Astăzi (...) s-a făcut inaugurarea Oţelului de Monedă, în prezenţa M. S. Domnitorului. Înaltele autorităţi civile şi militare (...) au asistat la această sărbătoare a Statului, baterea monedei româneşti, testimoniu de autonomie".

Se deschide muzeul Brukenthal

25 februarie 1817: Se deschide muzeul Brukenthal din Sibiu, cel mai vechi muzeu din ţară. El a fost constituit, iniţial, din colecţiile baronului Samuel von Brukenthal, care a construit aşezământul între anii 1778 şi 1788. Colecţia iniţială avea 1.090 de picturi. Muzeul a aparţinut până în 1948 Bisericii Evanghelice din Sibiu. În 1948, statul comunist l-a naţionalizat şi a mutat 19 tablouri valoroase la Muzeul de Artă din Bucureşti. În 2005, guvernul a restituit muzeul Bisericii Evanghelice şi a retrocedat tablourile de la Bucureşti.

Partidul „pasiviştilor"

23 februarie 1869: S-a întemeiat „Partidul Naţional al Românilor" din Transilvania, sub conducerea lui Ilie Măcelar. Partidul propunea boicotarea vieţii politice din Ungaria, prin pasivism. În timpul Revoluţiei din 1848, Măcelar fusese prins şi condamnat la moarte de revoluţionarii maghiari, dar a fost iertat fiindcă anterior el îl salvase pe medicul-şef al generalului Jozef Bem, care conducea armata maghiară. După 1848, Măcelar a fost judecător la Sibiu.

Magic FM
always great music
MAGIC MORNING
cu Liana Stanciu
Luni - Vineri
De la 06:00 la 10:00
make life magic

ABONEAZĂ-TE!

Online, prin CARD, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: RO38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor	La toate oficiile poştale	La firmele de abonamente: • Manpres Distribution Bucureşti • Calliope S.R.L. Ploieşti • Cuget Liber S.A. Constanţa

Pentru informaţii şi reclamaţii abonamente *Newsweek România:*

• E-mail: abonamente@newsweek.ro.
• Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 şi 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteţi talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Bucureşti, B-dul Mărăşti nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare. Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

2 modalităţi simple de abonare • Mergi pe www.newsweek.ro/abonamente sau completează şi trimite talonul de mai jos

Newsweek ROMÂNIA

Nume, prenume
Adresa completă: Str. **Nr.** **Bl.** **Sc.** **Et.** **Ap.**
Localitate **Judeţ / Sector**
Cod poştal **Telefon** **E-mail**

Am achitat suma de **lei cu ordin de plată nr.**
din data **către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal RO38847674,**
în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor.

Abonamentul va începe din luna

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicaţie şi livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poştei Române sau firmei de distribuţie care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-aţi abonat şi să vă ţinem la curent cu diverse informaţii despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriţi aceasta, bifaţi ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiaţi de dreptul de acces, de intervenţie asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveţi dreptul să vă opuneţi prelucrării datelor personale care vă privesc şi să solicitaţi ştergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteţi adresa cu o cerere scrisă, datată şi semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiţiei.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal şi să le dezvăluie terţilor conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări şi să solicit ştergerea datelor adresându-mă societăţii NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A. CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B. PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sect. 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

CEL MAI BUN PREȚ

Abonament PRINT+DIGITAL

3 luni: 129 lei
6 luni: 249 lei
12 luni: 489 lei

Abonament PRINT

3 luni: 89 lei
6 luni: 169 lei
12 luni: 329 lei

Abonament DIGITAL

1 lună: 18 lei
3 luni: 49 lei
6 luni: 89 lei
12 luni: 169 lei

Revista va continua să apară bilunar, cu excepția lunilor iulie și august, când va apărea lunar.

Revista Newsweek România este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României.
Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: abonamente@newsweek.ro.

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026